

SWIM: See What I Mean – a Visual Dictionary Project
2020-1-FI01-KA204-066646

Badania krajowe dotyczące wykorzystywania pomocy wizualnych

Opracowane przez EKOS

kwiecień 2021

Spis treści

Wstęp.....	3
Analiza raportów krajowych	4
1. Ulubione narzędzia i techniki nauczycieli.....	4
2. Najpopularniejsze pomoce wizualne na zajęciach.....	10
3. Popularność materiałów przygotowywanych samodzielnie	16
4. Najlepsze praktyki	21
5. Podejście nauczycieli do nowych pomysłów i eksperymentów	30
Analiza kwestionariusza dla nauczycieli.....	34
Załącznik 1 - Kwestionariusz dotyczący wykorzystania metod wizualnych w nauczaniu języków obcych.....	41
Partnerzy projektu	44

Wstęp

Celem niniejszego raportu jest analiza aktualnego stanu wiedzy na temat wykorzystania pomocy wizualnych na lekcjach języków obcych we wszystkich krajach partnerskich. Ma on wskazać wszystkie podobieństwa i przeciwieństwa w tworzeniu i wykorzystywaniu pomocy wizualnych w nauczaniu. Raport pokaże, jakie są ulubione metody nauczania nauczycieli w ogóle, jakie są ich ulubione narzędzia do tworzenia własnych pomocy oraz źródła pozyskiwania pomocy dostępnych przez Internet. Raport pokaże również postawy nauczycieli, którzy rozważają tworzenie własnych pomocy dydaktycznych lub korzystanie z już istniejących.

Ponadto, raport zbiera przykłady najlepszych praktyk ze wszystkich krajów partnerskich - po trzy z każdego kraju, z wyjątkiem Hiszpanii; ponieważ dwóch partnerów projektu to organizacje hiszpańskie, w raporcie znalazło się sześć przykładów najlepszych praktyk z Hiszpanii.

Po analizie raportów krajowych, niniejszy raport koncentruje się na analizie kwestionariusza dla nauczycieli (oryginalny kwestionariusz dla nauczycieli znajduje się w Załączniku 1 i został rozpowszechniony w każdym kraju partnerskim poprzez Google Forms).

Analiza raportów krajowych

1. Ulubione narzędzia i techniki nauczycieli

Na pierwsze pytanie: **Jakie narzędzia lub techniki stosują nauczyciele/wykładowcy, aby pomóc swoim uczniom w nauce języków obcych w Twoim kraju?** partnerzy w swoich raportach krajowych odpowiedzieli w następujący sposób:

Jaitek

W Hiszpanii, techniki i narzędzia używane przez nauczycieli zależą głównie od grupy docelowej i wieku uczniów.

Według British Council, "małe dzieci uczą się języka w sposób naturalny i nieświadomy". Dlatego ważne jest, aby nauczyciele wykorzystywali "ciekawe codzienne czynności", aby dzieci czuły się bezpiecznie. Jednym z głównych środków wykorzystywanych przez nauczycieli przedszkolnych są angażujące i zabawne piosenki, których uczniowie chętnie uczą się bez żadnego wysiłku.

Innym ważnym elementem jest tworzenie rutynowych czynności, w których mali uczniowie są pytani o pogodę, o swoje uczucia. Będą również używać podstawowych struktur, aby prosić o konkretne rzeczy, takie jak materiał do pisania, pójście do toalety lub znaczenie słowa.

Ważną rolę dla tych uczniów odgrywają również książki i opowiadania. Opowiadania dla dzieci utrzymują je w stanie zaangażowania. Zazwyczaj książki te zawierają wiele obrazków, które pomogą im uczyć się przez analogię i powtarzanie. Podczas opowiadania nauczyciele przedszkolni, zwykle bardzo zmotywowani, będą wykonywać różne gesty, które wzmocnią znaczenie słów, pomagając uczniom w zrozumieniu. "Bardzo głodna gąsienica" jest przykładem bardzo często używanej książki. Jej liczne ilustracje pomagają uczniom nauczyć się różnych słów i odpowiedzieć na bardzo podstawowe pytania.

Można stwierdzić, że wraz ze wzrostem poziomu i wieku uczniów, drastycznie zmienia się stosowana metodyka. Szczególnie na wyższych poziomach nauczania podstawowego, nauczyciele skupiają się bardziej na ćwiczeniach gramatycznych i słownictwie. Jednak niektórzy nauczyciele pozwalają swoim uczniom na większą aktywność i angażują ich w bardziej dynamiczne działania, takie jak gry lub projekty grupowe. Aby nauczyć się języka obcego, ważne jest stworzenie środowiska, w którym uczniowie mają kontakt z językiem przez większość czasu. Dlatego też język angielski powinien być jedynym językiem używanym na tych lekcjach. Jednakże, nie zawsze tak jest, a niektórzy nauczyciele używają hiszpańskiego przez większość czasu, pozostawiając drugi język dla bardzo specyficznych przypadków i nie pozwalając uczniom rozwijać ich umiejętności komunikacyjnych. Według Rubéna Chacóna (2019), dziekana Wydziału Filologicznego, języka należy uczyć się poprzez użycie i ekspozycję. Twierdzi on jednak, że nauczyciele drugiego języka w Hiszpanii mają tendencję do stosowania ćwiczeń pisemnych, ponieważ łatwiej jest im kontrolować klasę składającą się z 25 lub 30 uczniów.

W szkole średniej, poziom interakcji wydaje się być bardzo zredukowany. Nauczyciele zazwyczaj skupiają się tylko na ćwiczeniach gramatycznych i poświęcają bardzo mało uwagi umiejętnościom komunikacyjnym.

Wręcz przeciwnie, inni nauczyciele promują różne działania komunikacyjne wśród uczniów, takie jak debaty na tematy, które interesują nastolatków. Można powiedzieć, że sytuacja pogarsza się, gdy uczniowie kończą cztery klasy liceum i przystępują do matury. Pośpiech nauczycieli i ich gotowość do realizacji wszystkich treści programowych oraz presja zbliżającego się egzaminu wstępnego na studia uniemożliwiają wprowadzenie innych zajęć niż staromodne ćwiczenia gramatyczne.

Inne instytucje edukacyjne, takie jak Akademie Językowe, oferują różne podejścia. Niektóre z nich oferują wciągające środowisko, w którym studenci mogą uczyć się języka w sposób naturalny. Akademie te również starają się rozwijać wiedzę gramatyczną wśród studentów, ale zazwyczaj starają się skupić na podejściu komunikacyjnym, wykorzystując różne zasoby i działania.

Innoventum

Finlandia ma długą historię zarówno w nauczaniu języków obcych, jak i w stosowaniu innowacyjnych i kreatywnych sposobów ich nauczania. Na początek warto wspomnieć, że w Finlandii obowiązują dwa języki urzędowe: fiński i szwedzki. Mimo że fiński jest językiem większości i około 90% ludności posługuje się nim jako językiem ojczystym, a szwedzki jest językiem ojczystym dla około 5% ludności, wszyscy uczniowie w Finlandii uczą się w szkole obu języków urzędowych.

Ponieważ język fiński jest dość trudny do nauczenia i nie jest powszechnie używany poza granicami Finlandii, większość Finów, chcąc pozostać w kontakcie z resztą świata, uczy się mówić nie tylko w dwóch oficjalnych językach narodowych. Dzięki temu Finlandia plasuje się w czołówce krajów na świecie, jeżeli chodzi o płynność posługiwania się językiem angielskim.

Instytucje edukacyjne, które starają się zapewnić dostęp do edukacji wszystkim młodym ludziom, niezależnie od ich miejsca zamieszkania, języka czy sytuacji finansowej. Od lat 80-tych XX wieku, technologie informacyjno-komunikacyjne, kształcenie otwarte i na odległość (DL) oraz podobne trendy zaczęły odgrywać znaczącą rolę w nauczaniu języka obcego w Finlandii. Pojawienie się Internetu wraz z telefonią komórkową sprawiło, że stale rośnie liczba nauczycieli języków obcych pragnących w pełni wykorzystać potencjał tych osiągnięć technologicznych. Dlatego też, najczęściej używanymi narzędziami, które pomagają uczniom w nauce języków obcych są urządzenia technologiczne i różnego rodzaju oprogramowanie.

Nauczyciele języków obcych w Finlandii pamiętają, że obecnie coraz więcej nauki odbywa się poza szkołą i konwencjonalnymi salami lekcyjnymi, a wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-learningu i nauczania na odległość stało się koniecznością, szczególnie po wybuchu epidemii wirusa COVID-19 w 2020 roku. Finlandia jest lepiej przygotowana do tych zmian niż wiele innych krajów, ponieważ kształcenie na odległość jest w Finlandii prowadzone od dłuższego czasu na podstawie Ustawy nr 629/1998 o szkolnictwie średnim oraz Rozporządzeń nr 810/1998 i 955/2002 o celach szkolnictwa średniego II stopnia i podziale godzin. Tradycyjne kształcenie na odległość zmienia się obecnie w kształcenie otwarte i na odległość (ODL) oraz e-learning. Zamiast dostarczania nauczania do odległych miejsc za pośrednictwem telekomunikacji, ODL i e-learning podkreślają znaczenie odpowiedzialności ucznia za proces uczenia się, co bez wątpienia pomaga w bardziej efektywnym uczeniu się języków obcych.

Fińscy nauczyciele języków obcych koncentrują się na świadomości językowej swoich uczniów/ zanurzeniu językowym i wprowadzaniu różnych języków od najwcześniejszych klas szkolnych. Zachęca się do wielojęzyczności, a różne języki są stale i wszędzie obecne w klasie i w szkole. Fińscy nauczyciele wspierają rozwój językowy w przedszkolu, ponieważ są przekonani o jego pozytywnym wpływie na zrównoważony rozwój dziecka. Podobnie jak w wielu innych krajach na świecie, również

w Finlandii materiały obrazkowe są szeroko stosowane w edukacji wczesnoszkolnej w celu wspierania komunikacji (zarówno w języku ojczystym, jak i w drugim języku) w edukacji wczesnoszkolnej.

Co więcej, znaczna liczba fińskich pedagogów wszystkich typów (w tym nauczycieli języków obcych) zdaje sobie sprawę, że włączenie elementów zabawy czyni zajęcia bardziej atrakcyjnymi i że metody uczenia się przez zabawę mogą być rzeczywiście stosowane w placówkach edukacyjnych. Nauka języka poprzez śpiew, zabawę, rymowanki i gry jest oczywiście popularną metodą również w innych krajach. To, co różni fińską mentalność edukacyjną, to fakt, że tutaj metoda ta nie zawiera żadnych testów ani egzaminów w pierwszych latach nauki.

Dodatkowo warto wspomnieć, że w Finlandii nauka języków obcych - zwłaszcza angielskiego - nie odbywa się tylko na lekcjach, zanurzenie w języku odbywa się w sposób naturalny dzięki oglądaniu filmów i programów telewizyjnych. Trudno znaleźć inny kraj, w którym filmy z napisami są tak popularne. To, co odróżnia Finlandię od większości krajów europejskich, to fakt, że niewiele programów telewizyjnych i filmów jest tutaj dubbingowanych. Brak wyboru sprawia, że ludzie oglądając filmy zanurzają się w innym języku (najczęściej angielskim), nawet z napisami w swoim ojczystym języku, wciąż słyszą słowa w obcym języku i uczą się ich, nawet podświadomie, łącząc te dźwięki z obrazem (swoją wizualizacją), siedząc przed telewizorem. Ten sam efekt można osiągnąć grając w gry na konsolę/komputer. Słyszenie języka angielskiego na co dzień odgrywa znaczącą rolę zarówno w świadomej, jak i nieświadomej nauce.

EKOS

Istotne wydaje się przedstawienie rysu historycznego wizualizacji w Polsce i ogólnie w krajach bloku wschodniego. W Polsce pod koniec lat 80. nastąpiły zmiany ustrojowe, które miały istotny wpływ na dostęp do różnego rodzaju dóbr i rozwiązań technologicznych. Nauczyciele, którzy obecnie wykonują swój zawód, w większości kształcili się w latach 80. i 90. nie mieli dostępu do komputerów, a Internet pojawił się w Polsce dopiero pod koniec lat 90. Wówczas materiały wizualne wykorzystywane w nauczaniu języków obcych najczęściej znajdowały się w książkach, ewentualnie na plakatach i tablicach oraz w czasopiśmie. Pod koniec lat 80. i w latach 90. podejście komunikacyjne było nadal najbardziej rozpowszechnionym podejściem w nauczaniu języków obcych.

Obecnie w Polsce, podobnie jak w większości krajów europejskich, wzrasta zainteresowanie nauczycieli wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu języków obcych. Wraz z postępującą cyfryzacją szkół, nauczyciele zaczęli włączać do swoich metod nauczania korzystanie z takich urządzeń jak telefony komórkowe czy tablice interaktywne, uczyć się korzystania z webquestów itp. W Polsce coraz częściej stosowana jest metoda dualna, zajęcia prowadzone są naprzemiennie przez polskiego lektora, który uczy gramatyki, ortografii, tłumaczenia tekstów oraz native speaker (utrwała ten materiał podczas rozmowy). W Polsce coraz częściej stosuje się metodę łączenia e-learningu z bezpośrednimi spotkaniami z lektorem podczas zajęć stacjonarnych. Coraz większą popularnością cieszą się kursy tandemowe. Polegają one na wymianie "język za język", uczeniu się od siebie nawzajem. Jeśli taki kurs organizowany jest w formie wycieczki lub obozu letniego trwającego np. 2 tygodnie, można go połączyć z metodą totalnej immersji. Metoda ta zakłada możliwość konwersacji w języku obcym przez cały dzień, również podczas posiłków.

Kurs tandemowy w naturalny sposób wymusza takie konwersacje poprzez codzienny kontakt z użytkownikami języka. W Polsce bardzo popularna jest również metoda audiowizualna, w której do nauki języka wykorzystuje się filmy, piosenki lub obrazki. Metoda ta pozwala na motywowanie uczestników do wypowiedzi poprzez dyskusje na zadany temat, może to być np. dyskusja na temat

obejrzanego na zajęciach filmu. Metoda ta pozwala również na wprowadzenie tematów związanych z kulturą danego kraju.

Często stosowana jest również metoda gramatyczno-tłumaczeniowa, która skupia się na gramatyce i rozumieniu tekstu, ale obecnie jest raczej łączona z innymi metodami.

Typowe techniki nauczania oparte na metodzie gramatyczno-tłumaczeniowej to:

- tłumaczenie fragmentu literatury (tłumaczenie z języka docelowego na język ojczysty) - pytania dotyczące rozumienia tekstu (znajdowanie informacji we fragmencie i odnoszenie ich do własnych doświadczeń)
- wyszukiwanie synonimów i antonimów dla słów i całych grup słów - porównywanie pisowni i wymowy języka obcego i języka docelowego
- uzupełnianie luk w zdaniach nowymi słowami lub pojedynczymi zwrotami gramatycznymi
- zapamiętywanie list słów, reguł gramatycznych i osobliwości gramatycznych języka
- wymyślanie przez ucznia zdań z nowym słowem w taki sposób, aby pokazać, że rozumie jego znaczenie - pisanie wypracowań na określony temat w języku docelowym.
- Wiele szkół językowych w Polsce stosuje metodę Callana oraz metodę Helen Doron

Storytelling

Zacznijmy od wyjaśnienia organizacji systemu edukacji w Portugalii:

Istnieje system edukacji publicznej, a także wiele szkół prywatnych na wszystkich poziomach kształcenia.

System szkolnictwa w Portugalii składa się z trzech poziomów: edukacji przedszkolnej (od 3 do 5 lat), edukacji podstawowej (typowy wiek od 6 do 14 lat) i edukacji średniej (typowy wiek od 15 do 17 lat). Kształcenie podstawowe jest zorganizowane według trzech cykli (klasy 1-4; klasy 5-6 i klasy 7-9).

Formalne kształcenie obowiązkowe obejmuje trzy następujące po sobie cykle kształcenia podstawowego - cykl pierwszy (klasy 1-4, wiek 6-9 lat), cykl drugi (klasy 5-6, wiek 10-11 lat) i cykl trzeci (klasy 7-9, wiek 12-14 lat) - oraz kształcenie średnie (klasy 10-12, wiek 15-17 lat).

Kształcenie w zakresie języków obcych ma długą historię w portugalskich szkołach. Już pod koniec XIX wieku łacina, francuski, angielski, niemiecki i grecki stanowiły część programu nauczania. Niedawno zakres języków obcych został poszerzony o hiszpański, a od 2015 r. mandaryński stał się opcją w wybranych szkołach średnich.

W edukacji przedszkolnej (nieobowiązkowej) i podstawowej (lata 1-4) nie ma obowiązkowej nauki języków obcych w sektorze publicznym. Szkoły mogą oferować jeden kurs FL w tym cyklu jako zajęcia pozalekcyjne.

W pierwszym cyklu kształcenia ponadpodstawowego (lata 5 i 6), w wymiarze 4 x 50 minut tygodniowo, uczniowie w sektorze publicznym mają obecnie jeden język obcy jako przedmiot obowiązkowy, przy czym teoretycznie do wyboru są: angielski, francuski i niemiecki. Powinna również istnieć możliwość (podobnie jak w szkolnictwie podstawowym) uczestniczenia w pozalekcyjnym kursie dla początkujących w drugim języku obcym, ale możliwość ta jest ograniczona do niewielkiej liczby szkół. W drugim cyklu kształcenia ponadpodstawowego (lata 7, 8 i 9) obowiązkowy język obcy ma wymiar 3 x 50 minut tygodniowo i istnieje możliwość wyboru drugiego

języka obcego, teoretycznie znów angielskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego lub włoskiego (możliwość wyboru drugiego języka obcego jest zestawiona z edukacją muzyczną i technologiczną, wszystkie w wymiarze 3 x 50 minut tygodniowo).

Obecnie język angielski jest głównym wyborem językowym w 2. i 3. cyklu, a czas jego nauczania waha się od 90 minut do 2 godzin tygodniowo. Na poziomie szkoły średniej język obcy jest obowiązkowy w klasach 10 i 11, niezależnie od wybranego przedmiotu. Uczniowie mogą uczyć się trzeciego nowego języka obcego (łaciny, niemieckiego i, jeśli to możliwe, greckiego lub mandaryńskiego) lub kontynuować naukę jednego z języków, które uczyli się wcześniej. W szkolnictwie wyższym, w następstwie procesu bolońskiego, znacznie ograniczono ofertę językową na studiach licencjackich. Jednak program umiędzynarodowienia sprawił, że nauczanie w języku angielskim stało się sposobem na przyciągnięcie studentów z zagranicy. Programy nauczania w języku angielskim na poziomie magisterskim i doktoranckim stają się zatem coraz bardziej powszechne, pomimo kontrowersji wywołanych przez (zaskakujący) brak znajomości języka angielskiego zarówno wśród portugalskich studentów, jak i pracowników naukowych.

Kształcenie nauczycieli języka angielskiego:

Przed wprowadzeniem zmian w programie nauczania języka angielskiego, istniały dwa sposoby zostania nauczycielem języka angielskiego: uzyskanie stopnia naukowego w języku angielskim dla edukacji na uniwersytecie i nauczanie języka angielskiego w 3 cyklu lub w szkolnictwie średnim, lub uzyskanie stopnia naukowego w edukacji podstawowej w instytucie politechnicznym ze specjalizacją w języku angielskim dla 2 cyklu.

Dzięki włączeniu języka angielskiego jako przedmiotu programowego do studiów I stopnia, trzyletnie studia magisterskie, obejmujące praktykę nauczycielską, mogą być ukończone przez absolwentów posiadających znajomość języka angielskiego na poziomie CEFR C1 (Europejski System Opisu Kształcenia Językowego).

Decroly

W Hiszpanii dużą wagę przywiązuje się do zadań i pracy zespołowej. Zdecydowana większość nauczycieli stara się wpoić uczniom korzyści płynące ze wspólnej pracy, uczenia się na podstawie mocnych i słabych stron drugiej osoby.

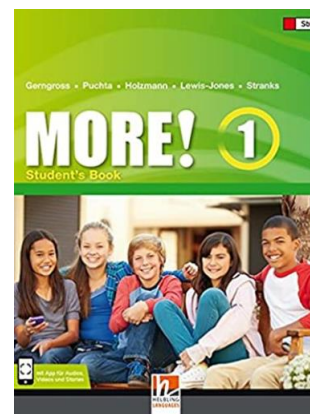
Ponadto, większość nauczycieli stosuje podejście komunikacyjne. Przez lata Hiszpanie nie odnosili sukcesów w nauczaniu języków, ale to się obecnie znacznie zmienia. Obecnie język jest postrzegany jako narzędzie, które otwiera drzwi w zglobalizowanym świecie, dlatego też jest on nauczany w kontekście, w taki sposób, że uczący się może zobaczyć jego rzeczywiste zastosowanie i jak może go użyć w prawdziwym życiu.

Jednakże, możemy znaleźć różnice w zależności od rodzaju kursu lub instytucji, w której język jest nauczany. Oznacza to, że język angielski nie jest nauczany w ten sam sposób w każdej szkole. Warto o tym wspomnieć, ponieważ wielu uczniów oprócz nauki języka angielskiego w szkole uczęszcza do prywatnych szkół językowych, ponieważ uważają, że nauka w szkole nie wystarcza. W tych szkołach język może być bardziej skoncentrowany na konkretnym celu, ponieważ może to być praca w danej dziedzinie lub przygotowywanie się do egzaminu. W ten sposób wiele aspektów języka może zostać pominiętych.

Auxilium

Większość nauczycieli języków obcych w Austrii woli korzystać z już stworzonych materiałów, jeśli uznają je za odpowiednie. Ponieważ nauczyciele języków obcych zazwyczaj spędzają dużo czasu na przygotowywaniu się do zajęć, poprawianiu prac domowych, egzaminów itp. cenią sobie dobre materiały, które są gotowe do użycia. Cenią sobie gotowe pomoce wizualne nie tylko z powodu braku czasu na ich samodzielne przygotowanie, ale również dlatego, że znalezienie wolnych od licencji, odpowiednich i dobrej jakości zdjęć, które pasują do celu nauczania i mogą być wykorzystane w klasie językowej, może być dość trudne.

Istnieje wiele stron internetowych, które oferują materiały dydaktyczne, w tym wysokiej jakości oficjalne strony internetowe, ale także bardziej nieformalne strony, na których nauczyciele dzielą się swoimi materiałami. Istnieją również strony internetowe, na których nauczyciele sprzedają swoje materiały. Chociaż duża liczba stron internetowych z materiałami dydaktycznymi może być przytłaczająca dla nauczycieli, którzy po raz pierwszy rozpoczynają poszukiwania dobrych materiałów, większość nauczycieli znalazła kilka stron, którym zazwyczaj ufa i z których często pobiera materiały. Należy jednak dodać, że nawet nauczyciele, którzy korzystają z już stworzonych materiałów, najczęściej dostosowują je do swoich potrzeb.

Niektórzy nauczyciele lubią jednak tworzyć własne materiały wizualne i wolą nie korzystać z gotowych materiałów, ponieważ wolą mieć materiały dydaktyczne, które w pełni odpowiadają potrzebom ich samych i ich uczniów.

Podsumowanie

Choć narzędzia i techniki stosowane w nauczaniu języków obcych różnią się w zależności od kraju partnerskiego, można wskazać kilka punktów wspólnych. Wykorzystywane są książki w tradycyjnej formie, coraz częściej korzysta się z wersji elektronicznych, rozwijane są również technologie komunikacyjne, które pozwalają na korzystanie z materiałów dostępnych w Internecie, różnego rodzaju aplikacje umożliwiające tworzenie np. zadań czy testów online, wreszcie prowadzenie zajęć z wykorzystaniem aplikacji komunikacyjnych.

We wszystkich krajach partnerskich podejście do nauki języków obcych zmienia się wraz z wiekiem uczniów. W przedszkolu i szkole podstawowej nauczyciele wykorzystują fakt, że tak małe dzieci uczą się języków w sposób naturalny i pozwalają im na naukę poprzez zabawę lub odpowiadanie na pytania związane z codziennymi czynnościami, pogodą czy uczuciami. W późniejszych etapach nauki nauczyciele skupiają się bardziej na gramatyce i innych aspektach języka.

Dużą wagę przywiązuje się do współpracy przy rozwiązywaniu zadań, nauczyciele pokazują uczniom korzyści płynące ze wspólnej pracy i uczenia się od siebie nawzajem. Nauka odbywa się najczęściej z wykorzystaniem urządzeń technologicznych i różnego rodzaju oprogramowania. Nauczyciele zwracają uwagę na fakt, że ich uczniowie posługują się językiem obcym i mają możliwość uczenia się go poprzez immer. Nauka języka obcego często odbywa się np. poprzez oglądanie programów telewizyjnych.

W większości krajów już w przedszkolu i w młodszych klasach szkoły podstawowej uczy się języków obcych poprzez zabawę i gry. W starszych klasach stosuje się również gry towarzyskie, np. TABU, które mają zachęcić uczniów do mówienia i pomóc w ćwiczeniu słownictwa.

W Polsce, podobnie jak w większości krajów europejskich, rośnie zainteresowanie nauczycieli wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu języków obcych.

Wraz z postępującą cyfryzacją szkół, nauczyciele zaczęli włączać do swoich metod nauczania korzystanie z takich urządzeń jak telefony komórkowe czy tablice interaktywne, uczyć się korzystania z webquestów itp. W niektórych krajach bardzo popularna jest metoda dualna, zajęcia prowadzone są naprzemiennie przez polskiego nauczyciela, który uczy gramatyki, ortografii, tłumaczenia tekstów oraz native speakera (utrwała ten materiał podczas rozmowy). Coraz częściej stosowana jest również metoda łączenia e-learningu z bezpośrednimi spotkaniami z lektorem podczas zajęć lekcyjnych.

Podsumowując, warto zauważyć, że oprócz tradycyjnych zajęć oraz narzędzi i materiałów wykorzystywanych do nauczania języków obcych, takich jak podręczniki, obrazki, gry towarzyskie w większości krajów w związku z cyfryzacją nauczania języków obcych popularne stały się aplikacje, takie jak Kahoot quizlet czy Padlet. Wykorzystanie tych materiałów lub aplikacji sprawia, że zajęcia językowe stają się jeszcze bardziej interesujące..

2. Najpopularniejsze pomoce wizualne na zajęciach

W drugim pytaniu: **Jakie pomoce wizualne są najczęściej wykorzystywane na lekcjach języka obcego w Państwa kraju?** Partnerzy odpowiadali następująco:

Jaitek

Instytucje edukacyjne zazwyczaj polegają na wydawcach w zakresie produkcji materiałów do wykorzystania na zajęciach z uczniami (Dorado & Gewec, 2017). Jeśli chodzi o materiały tworzone na potrzeby zajęć z języka obcego, są one powszechnie złożone z książek, flashcards oraz cyfrowej wersji tych dwóch zasobów, które mogą być wizualizowane online przy użyciu dowolnego urządzenia technicznego.

Z jednej strony, flashcards są używane do utrwalania słownictwa przy użyciu wsparcia wizualnego. Istnieją dwa różne rodzaje flashcards: jeden, gdzie słowo jest napisane i drugi, w który obraz, reprezentuje dane słowo. Zasób ten jest zwykle wykorzystywany przez nauczyciela na wiele sposobów:

- Rozkładając flashcards w klasie (zarówno z obrazkiem, jak i słowem), nauczyciel może wypowiedzieć na głos nazwę jednego z pojęć słownictwa. Następnie uczniowie mają za zadanie odszukać miejsce na flashcard, które odpowiada temu pojęciu i wskazać je ręką.
- Jeden z uczniów może wziąć losowo jedną kartę i położyć ją sobie na głowie. Następnie, używając pytań TAK/NIE, uczeń musi odgadnąć, która karta została wzięta.
- Odkładając wszystkie karty na bok, uczniowie muszą powiązać słowo z odpowiadającym mu obrazkiem, grając w grę pamięciową.

Istnieje wiele gier, które mogą być wykorzystane do nauki słownictwa przy użyciu flashcards. Z drugiej strony, cyfrowa wersja książki pozwala uczniom śledzić wszystkie zadania i wizualizować materiały, takie jak piosenki lub historie w formacie wideo lub audio.

Co więcej, cyfrowe wersje książek zawierają również dodatkowe ćwiczenia online, z których uczniowie mogą korzystać, aby pogłębić temat.

Jednak nauczyciele języków obcych również korzystają z zewnętrznych zasobów i materiałów w pracy ze swoimi uczniami.

YouTube jest powszechnie używany do wykorzystywania piosenek, które pomagają uczniom przyswajając pojęcia gramatyczne lub słownictwo w bardziej dynamiczny i atrakcyjny sposób. Istnieją kanały YouTube, które generują wiele materiałów wizualnych do nauki języków obcych. W przypadku nauki języka angielskiego, istnieją kanały, takie jak "Super Simple Songs", z filmikami z rymowanymi dla przedszkolaków, które pomagają młodym studentom zapamiętać piosenki z prostym słownictwem, przydatne do rozpoczęcia nauki podstawowych pojęć i struktur językowych. Dla studentów wyższych lat nauczyciele używają również filmów TED, które poruszają różne ciekawe tematy, czasami przydatne do rozpoczęcia debaty.

Pinterest jest również wykorzystywany przez nauczycieli, ponieważ dostarcza im obrazów, arkuszy ćwiczeń i pomysłów, które można wykorzystać na zajęciach z uczniami.

Posiadając konto na tej platformie, można zapisać materiały, które Ci się podobają, możesz pobrać i wykorzystać zarówno w wersji online, jak i drukowanej.

Co więcej, filmy są również wykorzystywane przez nauczycieli do nagradzania wysiłku uczniów włożonego w pracę w trakcie semestru.

Innoventum

Wizualizacja odgrywa istotną rolę w nauczaniu, szczególnie młodszych uczniów. Nowe słowa zawsze muszą być prezentowane z obrazkiem wizualizującym dane słowo, a jeśli nie jest to możliwe, należy je wizualizować poprzez pokazanie rzeczywistego obiektu w klasie lub wykonanie ruchu związanego z danym czasownikiem.

Cyfryzacja szkół nastąpiła w Finlandii dość wcześnie, w porównaniu z innymi krajami europejskimi. Nawet jeśli zdecydowana większość nauczania języka w Finlandii nadal odbywa się za pomocą podręczników, coraz bardziej popularne staje się korzystanie z ich cyfrowych odpowiedników. Fińscy nauczyciele języków obcych i korepetytorzy nie wahają się korzystać z takich urządzeń jak smartfony czy tablice interaktywne. Nadal jednak głównym materiałem wykorzystywanym na zajęciach językowych jest zeszyt ćwiczeń, używany zarówno tradycyjnie, jak i elektronicznie. Rodzaje zeszytów są zróżnicowane w zależności od wieku użytkowników, różnią się formą ćwiczeń - im młodszy uczniowie, tym więcej wizualizacji - obrazków i nauczania opartego na działaniu.

Obok książek i ćwiczeń nauczyciele wykorzystują również gry, arkusze, plakaty, mapy myśli, flashcards, czy środowiska edukacyjne online, takie jak Bingel lub Bingelespecially firmy SanomaPro, które łączą ćwiczenia językowe z książkami z aspektem gry mobilnej. Wykorzystanie gier mobilnych na zajęciach jest bardzo popularne wśród uczniów. Jedną z najczęściej wykorzystywanych aplikacji internetowych do nauki słówek jest <https://quizlet.com/>. lub Educaplay, która dodaje zabawy i przyjemności.

Jedną z najbardziej popularnych metod wizualnych w nauczaniu języków obcych jest wykorzystanie map myśli. Dużą zaletą tej metody jest to, że nie wymaga ona żadnych urządzeń ani wcześniejszego przygotowania z ręki.

Jak to miało miejsce w większości krajów europejskich, w 2020 roku liczba nauczycieli wykorzystujących urządzenia technologiczne w nauczaniu znacznie wzrosła, ponieważ pandemia Covid-19 zmusiła nauczycieli do prowadzenia zajęć w formie cyfrowej.

Ekos

Wydaje się, że stosowanie metod wizualnych na lekcjach języka obcego jest bardzo rzadkie. Najczęściej ogranicza się ono do wykorzystania zdjęć, tabel i innych grafik zawartych w książce lub dodatkowych materiałów dostępnych obecnie coraz częściej w Internecie. Wiele jednak zależy w tym przypadku od kreatywności nauczyciela w prowadzeniu zajęć.

Póki co jednak, w nauczaniu języków obcych w Polsce najczęściej wykorzystuje się materiały wizualne - plakaty czy mapę myśli oraz metodę Leitnera - zwaną też metodą flashcards, które nie wymagają żadnych urządzeń. Flashcards to karty zawierające najczęściej z jednej strony słowo lub wyrażenie w języku obcym, a z drugiej strony tłumaczenie w języku polskim, istnieją różne rodzaje flashcards - zdania do uzupełnienia, definicje, słowo-obrazek.

W przypadku tej metody stosuje się również płytę do samokształcenia - pudełko z przegródkami oddzielającymi materiał do nauki od już opanowanego.

Dobłą metodą jest również połączenie dwóch metod, np. tworzenie notatek wizualnych i flashcards - uczeń samodzielnie tworzy notatki, dzięki którym lepiej zapamiętuje materiał z lekcji i przygotowuje sobie narzędzie do powtórki materiału. Inną popularną techniką jest metoda notatek wizualnych - metoda przydatna nie tylko w nauce języków obcych, ale także innych przedmiotów szkolnych czy akademickich. Tworząc notatki, uczniowie powinni używać kilku różnych kolorów długopisów, zakreślaczy lub flamastrów, aby podkreślić ważne słowa (daty lub nazwiska). Mogą również używać kodów kolorystycznych, aby pogrupować różne zagadnienia za pomocą określonych kolorów. Dobrze jest też używać symboli do przedstawiania poszczególnych słów lub całych formuł. Symbole poprawiają pamięć.

Obecnie wydawnictwa specjalizujące się w podręcznikach i zeszytach ćwiczeń do nauki języków obcych coraz częściej dodają kody umożliwiające dostęp do bardziej interaktywnych zadań i materiałów dostępnych online. Takie aktywności pozwalają urozmaicić zajęcia, co czyni je atrakcyjnymi, a nauczycielowi daje nowe możliwości rozwijania tematów poruszanych na lekcjach.

Storytelling

Ostatnie badania wykazały, jak dobrze młodszy uczniowie uczący się języka angielskiego reagują na książki obrazkowe (Mourão 2013), format, w którym współzależne werbalne i obrazkowe dane wejściowe wspierają zrozumienie narracji (Nikolajewa & Scott, 2006).

Dzięki temu formatowi, uczniowie/czytelnicy mogą reagować i odpowiadać, jak również interpretować i wchodzić w interakcje.

- ilustracje w kontekście nauczania języka angielskiego (ELT) - podręczniki

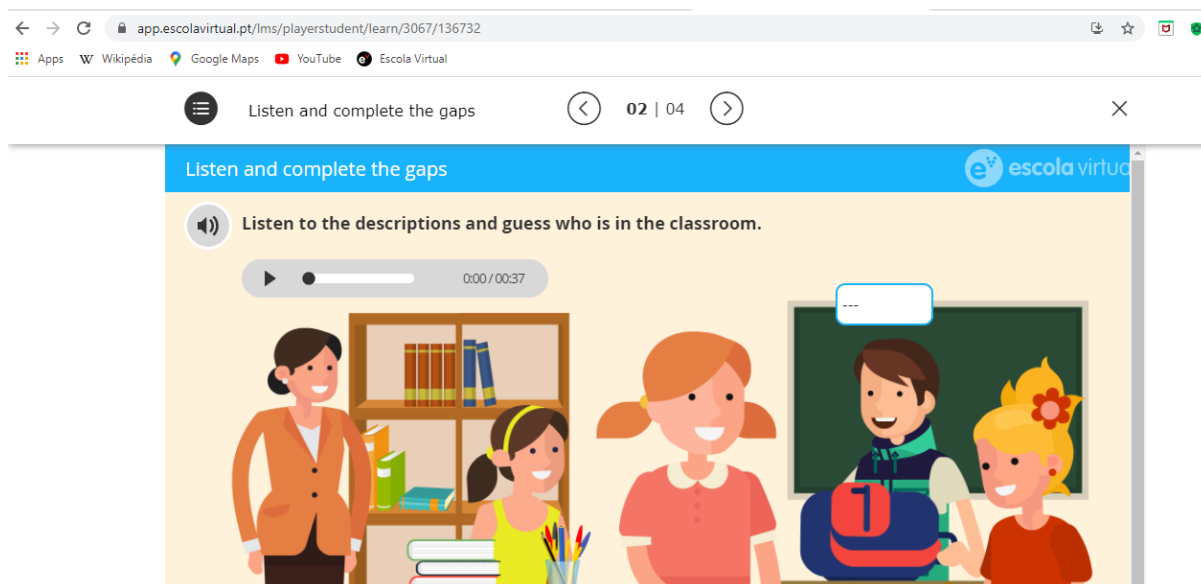
- preferencje dotyczące zmysłów wzroku i styl uczenia się oparty na obrazach

Osoby piszące podręczniki w Portugalii są zazwyczaj doświadczonymi nauczycielami i "produktami" kursów szkoleniowych, które odbyły się przed obecnym zainteresowaniem edukacyjnym rozwijaniem umiejętności wizualnych uczniów, więc mogą nie mieć ani doświadczenia, ani żadnej wiedzy teoretycznej na temat tego typu podejścia.

Tak więc, reprezentacje wizualne w portugalskich podręcznikach ELT.

Nauka języków obcych w Portugalii musi być o wiele bardziej odkrywczą (pomagającą uczącym się odkrywać wzorce i cechy języka) i o wiele bardziej doświadczalną (zapewniającą uczącym się o wiele więcej doświadczeń z językiem w użyciu). Portugalskie podręczniki produkowane mają tendencję do informacyjnego skupienia (język jako system) i instruktażowego skupienia (dostarczanie ćwiczeń), które przeważa nad bardziej społeczno-kulturowymi aspektami procesu uczenia się.

Nauczyciele LE mają również tendencję do korzystania z innych platform, aby stworzyć bardziej atrakcyjne treści wizualne, szczególnie dla młodszych grup wiekowych - 1. cykl (klasy 1-4, wiek 6-9 lat). Jednym z przykładów jest platforma Wordwall <https://wordwall.net/>, która może być wykorzystywana do tworzenia zarówno interaktywnych, jak i możliwych do wydrukowania ćwiczeń. Również Virtual School jest narzędziem najczęściej wykorzystywanym przez nauczycieli w Portugalii. Kompletna i prosta w użyciu, odgrywa istotną rolę w codziennym życiu nauczycieli. Setki cyfrowych zasobów edukacyjnych, skatalogowanych według przedmiotów i dyscyplin, takich jak filmy 3D, animacje, eksperymenty, interaktywność i wiele innych, wspierają zgłębianie programu nauczania w kontekście klasy. <https://www.escolavirtual.pt/>

Techniki również zmieniają się w zależności od poziomu uczniów. W szkole podstawowej są one bardziej nastawione na komunikację i współpracę, ale w miarę jak uczniowie dorastają i zaczynają osiągać wyższe poziomy, skupiają się na własnym sukcesie, ponieważ zaczynają stawiać czoła rzeczywistości, w której muszą mieć dobre oceny, by dostać się na uniwersytet, do szkoły zawodowej lub osiągnąć jakikolwiek inny cel.

Decroly

Według Loli Reeves (trenerki Trinity College London i nauczycielki w Hiszpanii i Portugalii), uczniowie uczą się łatwiej, gdy mają styczność z treścią przedmiotu, jak to ma miejsce w przypadku wychowania fizycznego lub sztuki, ze względu na wysoki stopień TPR (total physical response - całkowita reakcja fizyczna), który można wykonać w ramach tych przedmiotów. Na przykład, jeśli nauczyciel mówi "użyjemy czerwonej akwareli" i trzyma ją w ręku, uczniowie natychmiast rozumieją, co będą robić, ponieważ wiedzą, czym jest ten produkt, mogą go zobaczyć i dotknąć. Można powiedzieć, że te działania są bardzo kontekstualne. Nasuwa się więc myśl, że można by zastosować tę kontekstualność w innych przedmiotach, takich jak EFL, używając pomocy wizualnych, które pomagają uczącym się zrozumieć i używać języka w kontekście.

W hiszpańskich szkołach odgrywanie ról i gry są dość powszechne, podobnie jak narzędzia TIC, które stanowią podstawową część lekcji (projekторы, komputery, aplikacje mobilne, tablety, książki cyfrowe, itp.) Cyfrowa tablica jest również powszechna, chociaż około 15% hiszpańskich szkół jeszcze jej nie posiada. Materiały wizualne odgrywają kluczową rolę w nauczaniu języków obcych (poprzez filmy wideo, flashcards, książki cyfrowe, gry online, interaktywne aplikacje mobilne, prezentacje PowerPoint, grafiki i zdjęcia) i ułatwiają w dużym stopniu rozwój lekcji online, co czyni je podstawowym narzędziem w dzisiejszej sytuacji. Wnoszą one dynamizm do lekcji i pomagają w przyswajaniu nowego słownictwa. Nauczyciele są zgodni co do tego, że włączanie pomocy wizualnych do lekcji przynosi pozytywne rezultaty.

Auxilium

Najczęściej używanymi pomocami wizualnymi są zdjęcia zamieszczone w podręczniku. Po pierwsze, jak już wspomniano, każdy student posiada podręcznik, co oznacza, że korzystanie z niego jest nie tylko mniej skomplikowane dla nauczycieli, ponieważ nie muszą przynosić na zajęcia żadnych dodatkowych materiałów, ale także jest to dobre wykorzystanie zasobów, aby użyć tego, co i tak jest już dostępne.

Oprócz obrazków w podręczniku, karty obrazkowe są powszechnie stosowanymi pomocami wizualnymi i wielu nauczycieli chętnie z nich korzysta. Jedną z zalet jest to, że po zalaminowaniu można je ponownie wykorzystać. Poza oszczędnością czasu i efektywnym wykorzystaniem zasobów, tego rodzaju pomoce są popularne, ponieważ są niezależne od ewentualnych trudności technicznych. Jak wspomniano powyżej, wielu nauczycieli drukuje obrazki i umieszcza je na tablicy, gdzie każdy uczeń może je zobaczyć, lub pozwala uczniom dopasować je do karteczek z wyrazami. Często robi się to w celu nauki słownictwa, ale także jako punkt wyjścia do rozmów, dyskusji itp.

Wielu nauczycieli stara się również włączyć do nauczania jak najwięcej autentycznych materiałów, dlatego też często jako materiały wizualne wykorzystuje się prawdziwe przedmioty, które uczniowie mogą oglądać, a nawet dotykać. Inną często stosowaną strategią jest wykorzystanie fotografii w nauczaniu gramatyki. Zwłaszcza w przypadku nauczania konkretnego czasu, zdjęcia są często używane. Niektórzy nauczyciele pokazują uczniom swoje prywatne zdjęcia, np. z wycieczki, inni wolą wykorzystać zdjęcia z Internetu. Dzieci powinny następnie wyjaśnić, co widzą na zdjęciach, używając odpowiedniego czasu. Ponadto, szczególnie na wyższych poziomach zaawansowania, powszechnie stosuje się prawdziwe wykresy i diagramy, które przedstawiają statystyki dotyczące gorących tematów z krajów, w których mówi się w języku docelowym.

Dużą popularnością cieszą się również mapy myśli, będące dziełem indywidualnym uczniów

lub wynikiem burzy mózgów. Niektórzy nauczyciele wolą robić to w konwencjonalny sposób, używając pióra i papieru lub kredy i tablicy. Inni, którzy mają dostęp do sprzętu technicznego, chętnie korzystają ze stron internetowych, takich jak [mentimeter.com](https://www.mentimeter.com), aby stworzyć chmurę słów z odpowiedziami uczniów. Mapy umysłu jako produkt współpracy są często wyświetlane na tablicy lub rzutowane do wglądu, podczas gdy mapy umysłu, które zostały stworzone przez uczniów są przez nich prezentowane lub tylko pokazywane nauczycielowi. Mapy myśli lub rysunki są szczególnie popularne na początku roku szkolnego, kiedy uczniowie zastanawiają się nad swoimi oczekiwaniami na nadchodzący rok szkolny, wiedzą wstępną lub stereotypami związanymi z tematem wprowadzającym (np. co przychodzi im do głowy, kiedy myślą o Włoszech na pierwszej lekcji języka włoskiego).

W klasach językowych na niższym poziomie kolejnym często stosowanym narzędziem są słowniki wizualne lub arkusze pracy zawierające elementy słowników wizualnych. Stanowią one podstawę do dalszej produkcji językowej uczniów. Również na lekcjach CLIL (Content and Language Integrated Learning) zastosowanie słowników wizualnych jest najnowocześniejsze. Mimo że obecnie tylko kilka austriackich szkół oferuje zajęcia CLIL, koncepcja ta staje się coraz bardziej popularna i w przyszłości będzie odgrywać prawdopodobnie coraz większą rolę.

Podsumowanie

Podsumowując - we wszystkich krajach w procesie nauczania języków obcych nadal wykorzystywane są tradycyjne podręczniki. Jednak aktualne wydarzenia związane z globalną pandemią zmusiły wielu nauczycieli do wprowadzenia na swoich lekcjach, oprócz tradycyjnych form przekazywania wiedzy, rozwiązań technologicznych.

Większość krajów partnerskich wykorzystuje nie tylko tradycyjne, ale również cyfrowe wersje podręczników, a także różnego rodzaju aplikacje do tworzenia i udostępniania materiałów dla uczniów, tworzenia treści wizualnych, które uatrakcyjniają lekcje.

Najpopularniejszą techniką stosowaną w nauczaniu języków obcych, a nie związaną z nowoczesnymi technologiami, są fiszki. Można je wykorzystać nie tylko do powtórzenia materiału, ale także do różnego rodzaju gier i zabaw podczas lekcji w klasie, aby zaktywizować uczniów i uatrakcyjnić zajęcia.

Nauczyciele często wykorzystują również mapy myśli, wykresy i diagramy, szczególnie do ilustrowania tematów lekcji, które są przedmiotem dyskusji. Ponadto, nauczyciele często wykorzystują zdjęcia lub wydrukowane obrazki przedstawiające rzeczywiste przedmioty, gry towarzyskie lub gry online jako część tematów.

Wymienione powyżej narzędzia wydają się być najbardziej popularne we wszystkich krajach partnerskich, a tym samym najczęściej wykorzystywane w nauczaniu języków obcych. W niektórych krajach podczas zajęć językowych wykorzystywane są również filmy TEDvideos lub platforma YouTube.

Można zatem stwierdzić, że mimo ogólnie postępującej cyfryzacji w nauczaniu języków obcych, bardziej tradycyjne materiały nie zeszły na dalszy plan, lecz zostały raczej połączone w jedną całość.

3. Popularność materiałów przygotowywanych samodzielnie

Jeśli chodzi o przygotowywanie pomocy wizualnych przez samych nauczycieli w swoim kraju, **partnerzy w swoich raportach krajowych, na pytanie Czy nauczyciele języków obcych w Twoim kraju mają tendencję do samodzielnego przygotowywania pomocy wizualnych, czy wolą korzystać z już stworzonych materiałów?** odpowiedzieli następująco:

Jaitek

Jak już wcześniej wspomniano, nauczyciele w Hiszpanii polegają na tworzeniu materiałów edukacyjnych przez wydawców. Istnieją firmy, które tworzą książki edukacyjne i zasoby dla szkół i centrów formacyjnych, aby nauczyciele mogli je wykorzystywać na zajęciach z uczniami.

Jeśli chodzi o materiały stworzone do nauki języka obcego, firmy tworzą szeroką gamę materiałów wizualnych i tekstowych, ponieważ rozumieją, że nauka nowego języka od początku wymaga dużego wsparcia dla nauczycieli. Materiały do nauki języków obcych składają się zazwyczaj z flashcards, historyjek wizualnych, filmów wideo, książek (zarówno podręczników jak i książek cyfrowych) oraz płyt CD z piosenkami lub nagraniami audio.

Ponieważ istnieje wiele materiałów już stworzonych, niektórzy nauczyciele wolą skupić się na nich, zamiast tworzyć własne materiały. Co więcej, wykorzystują oni również już stworzone materiały z Internetu, takie jak filmy wideo z Youtube lub arkusze z różnych źródeł, ale nie własne.

Są jednak nauczyciele, którzy wolą tworzyć własne materiały. Materiały te są zazwyczaj wzbogacone o gry, dzięki czemu mogą przyciągnąć uczniów i zmotywować ich do używania i uczenia się języka. Mogą to być materiały fizyczne lub materiały online. W przypadku tego drugiego typu materiałów, istnieje kilka programów i aplikacji, które nauczyciele mogą wykorzystać do tworzenia własnych materiałów:

- Do tworzenia filmów wideo: Powtoon, VideoScribe, Camtasia
- Do tworzenia obrazów wizualnych: Canva, Paint, Photoshop
- Do tworzenia prezentacji: Genial.ly, Prezi, PowerPoint
- Do tworzenia interaktywnych obrazów i breakoutów: Genial.ly

Genial.ly to narzędzie, które oferuje szeroki wachlarz możliwości tworzenia odpowiednich materiałów. Możesz tworzyć prezentacje, interaktywne obrazy, breakouty, gry i wiele innych. Istnieje wiele szablonów, które możesz wykorzystać, ale również istnieje możliwość tworzenia materiałów od samego początku

Innoventum

To zawsze zależy od nauczyciela, ponieważ stworzenie cyfrowej pomocy wizualnej jest zawsze łatwiejsze i mniej czasochłonne niż np. ręczne przygotowanie fiszek - im młodszy są nauczyciele/wykładowcy, tym więcej cyfrowych pomocy wizualnych używają, aby utrzymać zainteresowanie uczniów.

Ci nauczyciele, którzy posiadają wymagane umiejętności informatyczne i graficzne oraz są gotowi poświęcić pewną ilość czasu na ich przygotowanie, wykorzystują programy takie jak Powerpoint i

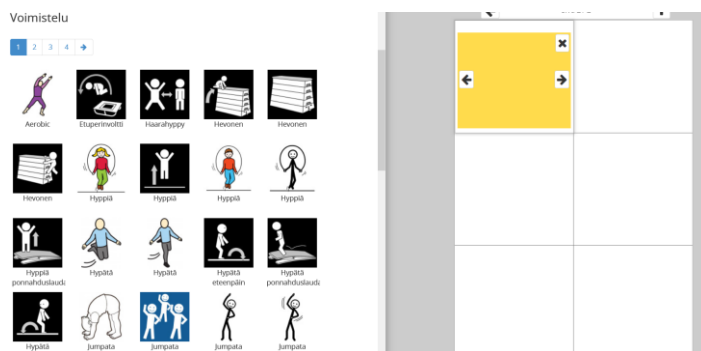

Prezi do tworzenia prezentacji wizualnych, Canva jako proste i darmowe narzędzie online do tworzenia pomocy graficznych oraz Camtasia do tworzenia filmów.

Narzędziami, o których warto tu wspomnieć są: Papunet - narzędzie do tworzenia obrazków oraz baza już stworzonych obrazków, które można wykorzystać w pracy z osobami z zaburzeniami mowy lub dziećmi.

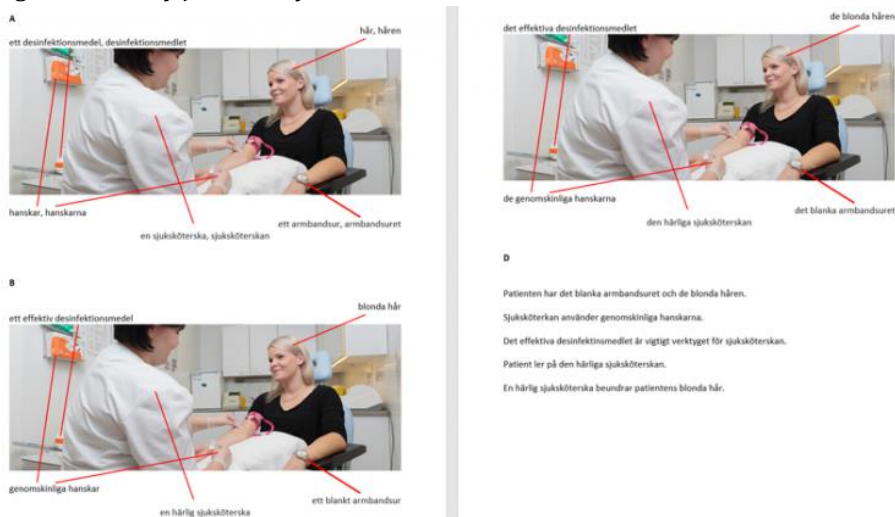

<https://kuvapankki.papunet.net/Image>

<https://kuvatyoikalu.papunet.net/#/muokkaa/1909118>

Uczniowie są zachęceni do samodzielnego tworzenia materiałów wizualnych w ramach nauki. Dobrym przykładem może być tutaj pomysł dodawania nazw przedmiotów w poznanym języku na obrazkach, gdzie możemy je zauważyć.

Można to łatwo zrobić za pomocą narzędzi takich jak Coggle lub podobnych narzędzi cyfrowych, które byłyby pomocne w wizualizacji języka.

EKOS

Znacząca liczba młodszych nauczycieli, zwykle tych po trzydziestce, którzy są dobrze zorientowani w technologii, poszukuje w sieci darmowych i edytowalnych materiałów wizualnych. Uważają, że jest to najprostszy sposób na utrzymanie interesujących zajęć przy jednoczesnym poświęceniu niewielkiej ilości czasu na przygotowanie i dopasowanie pomocy do potrzeb. Oczywiście są też nauczyciele, którzy przygotowują swoje pomoce od podstaw, ale wymaga to umiejętności informatycznych i graficznych oraz pewnego czasu na przygotowanie.

Dla przykładu, 30-letni nauczyciel języka japońskiego w Rzeszowie wykorzystuje proste narzędzia internetowe i darmowe grafiki do tworzenia własnych flashcards zawierających słownictwo, którego uczą się na swoich zajęciach, które wysyła do swoich uczniów co tydzień. Czasami wystarczy, że po prostu poszuka w sieci już stworzonych i dostępnych wizualizacji i przygotowuje własny zestaw.

Np.1. Fiszki 1

Jeśli któraś z tych łatwych do znalezienia pomocy wizualnych nie spełnia jego wymagań, używa prostych programów graficznych jak MS Paint, narzędzi online jak Canva lub kreatorów fiszek online, aby przygotować swój własny zestaw.

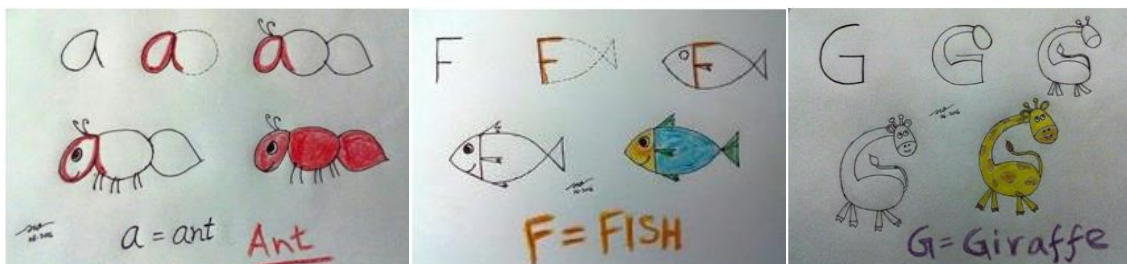

Np.2.Fiszki 2

Jedną z najczęściej stosowanych pomocy wizualizacyjnych na lekcjach języka obcego w edukacji formalnej jest prezentacja w programie PowerPoint. Nauczyciele na wszystkich poziomach edukacji albo proszą swoich uczniów o przygotowanie własnych prezentacji na różne tematy, albo wykorzystują własną prezentację do prowadzenia lekcji. W Polsce narzędzie to jest wykorzystywane głównie w szkołach i na uczelniach wyższych, rzadko lub wcale nie jest używane na prywatnych lekcjach języka obcego lub w prywatnych szkołach językowych.

Jeśli chodzi o nauczanie języka obcego w pierwszych klasach szkoły podstawowej, a nawet w przedszkolach, niewielu młodych nauczycieli przyznało, że mają tendencję do wykorzystywania przedmiotów z otoczenia (takich jak np. zabawki) jako pomocy wizualnej w nauczaniu języka obcego na bardzo podstawowym poziomie.

Jedną z technik wizualizacji, o której warto wspomnieć, jest tworzenie obrazków z wykorzystaniem pierwszej litery nowego słowa. Nauczyciele angażują uczniów, prosząc ich o samodzielne tworzenie różnych obrazków.

Do tworzenia pomocy wizualnych nauczyciele w Polsce używają kilku popularnych programów i aplikacji, takich jak Canva, Paint, Photoshop, Prezi i PowerPoint.

Storytelling

Chociaż zaleca się stosowanie zróżnicowanych materiałów w nauczaniu języków obcych, podręcznik, ogólnie rzecz biorąc, nadal jest używany na co dzień w portugalskim systemie edukacji. Wydaje się jednak, że nie jest to tylko rzeczywistość naszego kraju, jak stwierdza Sheldon (McGrath 2013: 8), podręcznik jest uważany, zarówno przez nauczycieli, jak i uczniów, za filar każdego programu LE. Do nauczania LE zalecane są również materiały autentyczne, a obecnie głównym źródłem pozyskiwania tych materiałów są media. Internet jest dostępny dla praktycznie wszystkich uczniów, zarówno w domu, w bibliotekach, w szkole lub w innych miejscach i dzięki niemu mają dostęp do czasopism, gazet, katalogów, wideo, filmów, między innymi, stanowiąc dostępne i prawie niewyczerpane źródło do uzyskania materiałów programowych.

W praktyce okazuje się jednak, że pozyskanie, wybór i wykonanie materiałów dydaktycznych wymaga wysiłku ze strony nauczyciela, zwłaszcza czasowego, co może przyczynić się do tego, że nauczyciel nie korzysta z nich w takim stopniu, w jakim by chciał.

Wysiłek ten jest jeszcze większy w przypadku materiałów zaprojektowanych przez samych nauczycieli. Jak stwierdza Siqueira (2012: 15), jest to istotne wyzwanie, ponieważ "projektowanie i opracowywanie materiałów dydaktycznych rzadko stanowi część programów wstępnych studiów nauczycielskich, a jednak jest to działanie, które nie tylko otwiera okno możliwości dla twórczej autonomii nauczyciela, ale także stawia szereg wyzwań, do których nauczyciele nie są formalnie przygotowani."

Decroly

Nauczyciele w Hiszpanii mają tendencję do używania na zajęciach materiałów już wykonanych. Ostatnio jest tendencja do używania oryginalnych materiałów, ponieważ prawa autorskie muszą być respektowane, ale nauczyciele czują, że większość rzeczy, które mogliby zrobić, została już wcześniej zrobiona, więc biorą co nieco tu i tam, aby stworzyć własne. W ten sposób mają materiały stworzone specjalnie dla swoich uczniów, ale czerpią z wielu wspaniałych pomysłów na całym świecie.

Obecnie istnieje wiele platform i programów online, które można wykorzystać w celu dostosowania materiałów do naszej grupy uczniów. Niektóre z nich to Kahoot, Quizlet, Quizziz i Flippity (do tworzenia całych jednostek, jak również ćwiczeń i gier, z których uczniowie mogą korzystać interaktywnie), PowerPoint i Prezi (do tworzenia prezentacji), Paint, Photoshop i Gimp (do tworzenia flashcards i edycji obrazów) lub Magisto, iMovie i VivaVideo (do tworzenia i edycji filmów).

W Hiszpanii używane są książki papierowe i internetowe, które są doskonałym źródłem treści na zajęciach z języka angielskiego. Nauczyciele zazwyczaj wykorzystują jednostki lekcyjne zawarte w tych książkach i łączą je z zadaniami stworzonymi przez siebie, zazwyczaj za pomocą wyżej wymienionych aplikacji.

Auxilium

Większość nauczycieli języków obcych w Austrii woli korzystać z już stworzonych materiałów, jeśli uznają je za odpowiednie. Ponieważ nauczyciele języków obcych zazwyczaj spędzają dużo czasu na przygotowywaniu się do zajęć, poprawianiu prac domowych, egzaminów itp. cenią sobie dobre materiały, które są gotowe do użycia. Cenią sobie gotowe pomoce wizualne nie tylko z powodu braku czasu na ich samodzielne przygotowanie, ale również dlatego, że znalezienie wolnych od licencji, odpowiednich i dobrej jakości zdjęć, które pasują do celu nauczania i mogą być wykorzystane w klasie językowej, może być dość trudne.

Istnieje wiele stron internetowych, które oferują materiały dydaktyczne, w tym wysokiej jakości oficjalne strony internetowe, ale także bardziej nieformalne strony, na których nauczyciele dzielą się swoimi materiałami. Istnieją również strony internetowe, na których nauczyciele sprzedają swoje materiały. Chociaż duża liczba stron internetowych z materiałami dydaktycznymi może być przytłaczająca dla nauczycieli, którzy po raz pierwszy rozpoczynają poszukiwania dobrych materiałów, większość nauczycieli znalazła kilka stron, którym zazwyczaj ufa i z których często pobiera materiały. Należy jednak dodać, że nawet nauczyciele, którzy korzystają z już stworzonych materiałów, najczęściej dostosowują je do swoich potrzeb.

Niektórzy nauczyciele lubią jednak tworzyć własne materiały wizualne i wolać nie korzystać z gotowych materiałów, ponieważ wolać mieć materiały dydaktyczne, które w pełni odpowiadają potrzebom ich samych i ich uczniów.

Podsumowanie

Podsumowując - nauczyciele we wszystkich wymienionych krajach wolać korzystać z materiałów wizualnych, które już posiadają, lub szukać dostępnych bezpłatnych materiałów w Internecie. Ich podejście jest zrozumiałe, ponieważ tworzenie własnych materiałów wymaga dużo czasu i pewnych umiejętności - zwłaszcza jeśli chodzi o cyfrowe materiały wizualne.

Niewątpliwie tworzenie własnych materiałów dydaktycznych byłoby bardziej popularne we wszystkich wymienionych krajach, ponieważ we wszystkich z nich pewna liczba nauczycieli i tak to robiła - jeśli dostała odpowiednie narzędzie i została nauczona, jak tworzyć przyzwoite i interesujące materiały przy niewielkim wysiłku lub mogła to robić w godzinach pracy, a nie jako dodatkowe przygotowanie w wolnym czasie. Okazuje się, że to młodszy nauczyciele są chętni do włożenia dodatkowej pracy w przygotowanie lekcji i skupiają się na tworzeniu materiałów do gier, korzystając z popularnych narzędzi internetowych lub programów, które im to ułatwiają.

W dzisiejszych czasach, ze względu na konieczność nauczania online, nauczyciele w każdym wieku są zachęcani do skupienia się na wizualizacjach na swoich zajęciach. Są oni coraz bardziej zmotywowani do kreatywności, aby utrzymać zainteresowanie uczniów i dobrze przygotować ich do egzaminów, gdy nie mają okazji zobaczyć się z nimi twarzą w twarz.

4. Najlepsze praktyki

W kolejnym pytaniu raportów krajowych, wszyscy partnerzy zostali poproszeni o **krótkie opisanie 3 najlepszych praktyk stosowanych w nauczaniu języka obcego w ich kraju, skupiając się na praktykach związanych z nauką języka obcego online, z wykorzystaniem platform internetowych, aplikacji lub innych narzędzi, pod nadzorem nauczyciela/prowadzącego.**

Jaitek

Jolly Phonics: nauka wymawiania słów w innym języku jest trudnym zadaniem, ponieważ trzeba znać dokładne brzmienie fonemów, które tworzą słowa. w celu ułatwienia tego zadania, powstała metodologia zwana Jolly Phonics, która jest alfabetyczną metodą nauczania opartą na fonetycznym aspekcie liter. Proponuje ona naukę alfabetu, ale nie w kolejności tradycyjnego alfabetu, lecz fonetycznie. Każdej literze przypisana jest piosenka, gest, karta wizualna i historyjka. W ten sposób dzieci, poznając głoskę "s", towarzyszą jej ruchem ciała, jakby naśladowały pełzającego węża. Taka relacja ułatwia uczniom ćwiczenie brzmienia poszczególnych fonemów oddzielnie, aby później wprowadzać je w różnych słowach. Metodologia ta jest dostępna w Internecie, ponieważ na kanale YouTube znajduje się wiele filmów i jest bardzo przydatna do wykorzystania z całą grupą uczniów podczas nauki drugiego języka. Nauczyciele mogą poprosić uczniów o zrobienie kółka i wspólne wymawianie dźwięku fonemu, nad którym pracują. Następnie nauczyciel pokazuje im ruch związany z tą głoską, a cała grupa wykonuje go wspólnie. Nauczyciel może również poprosić uczniów o indywidualne wykonanie obu zadań, aby mieć pewność, że uczniowie wymawiają je poprawnie. Po kilkukrotnym wykonaniu zadania nauczyciel może pokazać im filmik z piosenką o danym dźwięku i poprosić uczniów o zarówno wydanie dźwięku, jak i wykonanie gestu za każdym razem, gdy na filmiku wymawiana jest dana litera. Na koniec nauczyciel może przeczytać uczniom historyjkę o tej literze i poprosić ich o przeczytanie kilku słów, które pojawiają się w historyjce, a które zawierają ten fonem.

Duolingo: Podczas nauki drugiego języka ważne jest, aby rozpocząć naukę słownictwa które następnie umożliwi nam formułowanie zdań. Łatwiej jest uczniom uczyć się słownictwa, które jest związane z tematem i znajduje się wewnątrz grupy słów, które są związane z tą samą strukturą słowną, kategorią lub tematem. Duolingo jest bardzo modną aplikacją wśród dorosłych studentów dzięki swojej elastyczności i przystępnemu interfejsowi. Aplikacja umożliwia naukę języka na wiele sposobów. Aby zacząć z niej korzystać należy utworzyć konto i wybrać język, którego chce się uczyć. Nauczyciele mogą poprosić uczniów o założenie konta w tej aplikacji, aby utrwałać słownictwo poznane na zajęciach w bardziej autonomiczny sposób.

Cyfrowe escape roomy: uczniowie zazwyczaj czują się bardziej zmotywowani, kiedy muszą zmierzyć się z czymś, co ich interesuje i co stanowi dla nich wyzwanie. Cyfrowe łamigłówki, w których uczniowie muszą rozwiązać różne zagadki i odnaleźć różne wskazówki, to bardzo dobry wybór, aby aktywować każdy aspekt procesu uczenia się języka. Nauczyciele mogą wprowadzać dowolne słownictwo lub gramatykę, jak również specyficzne ćwiczenia lub sekcje, aby wzmocnić umiejętności

słuchania (filmy lub podcasty) lub mówienia. Genial.ly jest bardzo użyteczną aplikacją, która umożliwia nauczycielom łatwe tworzenie escape roomów, oferując wiele szablonów, które mogą być wykorzystywane i modyfikowane, tak aby włączyć dowolny konkretny aspekt języka. Formularze Google również mogą być używane do tworzenia prostych zadań z pytaniami wielokrotnego wyboru.

Innoventum

NAJLEPSZE PRAKTYKI - PRZYKŁAD 1 - METODA POWTARZANIA

Metoda powtórzeń, która została opracowana jesienią 2015 roku pod kierownictwem Marii Ahlholm, Docent na Uniwersytecie w Helsinkach, we współpracy ze studentami oraz nauczycielami języka fińskiego jako drugiego języka i ekspertami bazującymi na ustnej nauce języka, Celem tej nowej metody było stworzenie metody nauczania oraz opracowanie materiałów, które mogłyby być szybko zaadaptowane do wspierania nauczania języka fińskiego dla osób ubiegających się o azyl.

Rozwój metody powstał we współpracy z projektem przewodnika językowego sieci Nauczyciele bez Granic. Druga faza projektu "Język fiński wita" (Suomen kieli sanoo tervetuloa) - Nauka języka integracji" koncentruje się na projektowaniu materiałów do edukacji demokratycznej, które mogą być wykorzystane do wspierania integracji rodziców małych dzieci i młodych ludzi, którzy samodzielnie emigrowali do kraju.

Uczący się jest stale wspierany przez "mówiący słownik", który znajduje się tuż obok podawanych słów. W ten sposób w procesie nauczania bierze udział przewodnik gramatyczny, który służy jako słownik. Porusza się on zawsze wraz z uczącym się, a poprzez wybranie ikony słownika uczeń w dowolnym momencie poznaje prawidłową odpowiedź.

NAJLEPSZE PRAKTYKI - PRZYKŁAD 2 - ĆWICZENIA DOTYKOWE

Ćwiczenia dotykowe są włączone do "pedagogiki cyfrowo-taktycznej" opracowanej przez Heini Syyrilä (która została fińskim Nauczycielem Języka Roku w 2017 r.) która uznaje, że wszyscy uczący się są różni i umożliwia uczniom "nauczenie języka niezależnie od poziomu ich umiejętności."

Jej uczniowie są motywowani do korzystania z zasobów, które najlepiej pasują do ich stylu uczenia się, oraz do uczenia się i postępu w swoim tempie, dzięki różnorodnym metodom oceny.

Przedstawione poniżej ćwiczenie dotykowe wykorzystuje klocki Lego do nauczania zasad szyku wyrazów w języku niemieckim. Uczniowie pracują w parach, tworząc zdania, a następnie czytają je na głos i tłumaczą na język fiński

Pic. 2. Learning German using lego bricks

NAJLEPSZE PRAKTYKI - PRZYKŁAD 3- projekt Kuvako

KUVAKO (znany również jako PICCORE) - to 3-letni projekt badawczo-rozwojowy realizowany na Uniwersytecie Nauk Stosowanych Humak, finansowany z funduszy Unii Europejskiej w zakresie spraw wewnętrznych. Projekt jest zarządzany przez Humak University of Applied Sciences (Humak), a jego partnerami są: University of Applied Sciences of Southeast Finland (XAMK), Pohjois-Savo Opisto ry oraz Finnish Association for the Developmental Disabilities.

Aplikacja zawiera 1000 zdjęć ludzi reprezentujących fińskie życie codzienne, społeczeństwo i azyl. Zdjęcia są podzielone na różne kategorie i mogą być wyszukiwane według słów kluczowych. Zdjęcia można uzupełniać rysując je lub dodając do nich tekst. Użytkownicy mogą również importować swoje własne zdjęcia do aplikacji i łączyć je z innymi obrazami. Zdjęcia w aplikacji są również dostępne za darmo z banku zdjęć Papunet.

Celem projektu było ułatwienie interakcji pomiędzy osobami ubiegającymi się o status uchodźcy oraz pracownikami ośrodków recepcyjnych poprzez komunikację obrazkową. Celem projektu było stworzenie aplikacji mobilnej opartej na obrazach, która pomaga ludziom z różnych kultur komunikować się ze sobą. Ma ona zaspokoić potrzeby komunikacyjne w sytuacjach, w których ludzie nie posługują się wspólnym językiem. Jednym z głównych celów realizowanych w ramach projektu KUVAKO jest stworzenie materiałów (obrazów) do kursu języka fińskiego dla osób ubiegających się o azyl.

Kuvako app

Aplikacja okazała się przydatną dla urzędników, którzy pracują z nieposiadającymi ważnych dokumentów migrantami, zwłaszcza z osobami ubiegającymi się o azyl, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji, a które są główną grupą docelową projektu. Twórcy aplikacji wierzą, że osoby ubiegające się o azyl, jak na przykład dzieci, analfabeci i osoby niepełnosprawne, które przybyły do Finlandii samotnie, muszą mieć równe prawo do uzyskania potrzebnych im informacji i bycia zrozumianym pomimo istniejącej bariery językowej. Dzięki skupieniu się na komunikacji opartej na obrazie, projekt KUVAKO, który skupia się na codziennych sytuacjach komunikacyjnych we wczesnych etapach procesu przyjmowania uchodźców, pomógł w urzeczywistnieniu tego założenia.

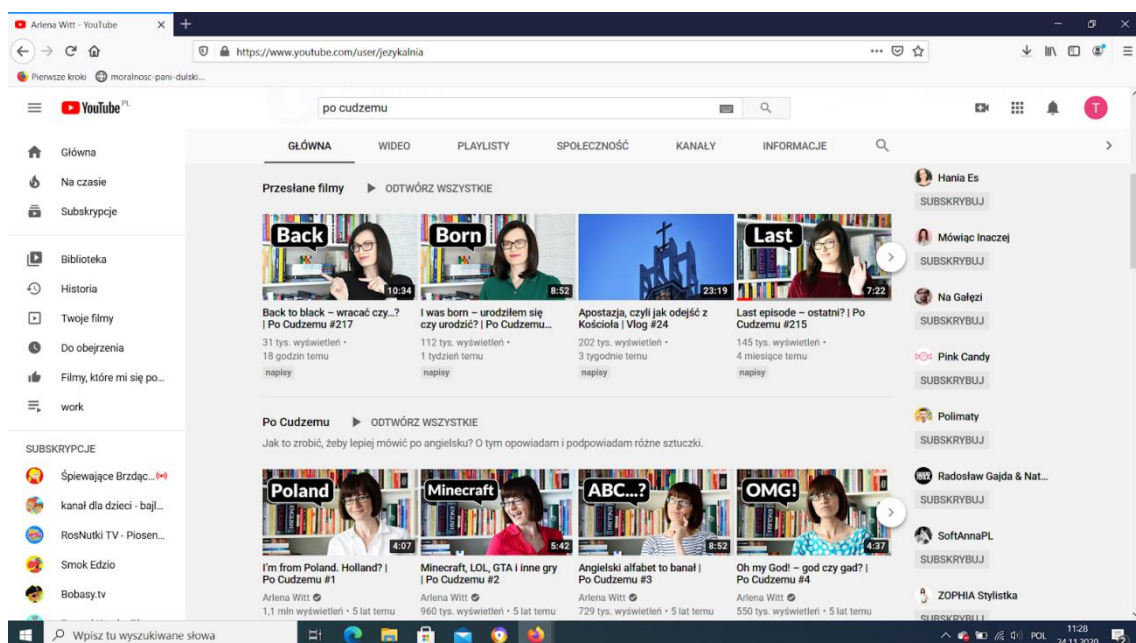
EKOS

NAJLEPSZE PRAKTYKI - PRZYKŁAD 1 - PROWADZĄCY – YOUTUBER

Pomimo tego, że w Polsce nie jest to jeszcze zbyt popularne, niektórzy polscy nauczyciele języków obcych zaczynają wychodzić naprzeciw potrzebom swoich uczniów, wykorzystując w nauczaniu popularne media. Doskonałym przykładem może być tutaj młoda nauczycielka języka angielskiego, która została youtuberką i stworzyła swój własny kanał na Youtube o nazwie "Po cudzemu", gdzie skupia się na nauczaniu angielskich słów, zwrotów i wymowy, wykorzystując do ich prezentacji sceny z popularnych filmów lub seriali. Ten rodzaj wizualizacji okazał się być świetną techniką zapamiętywania i przyciągnął ogromną ilość widzów. Tajemnicą sukcesu tej metody jest fakt, że odwołuje się ona do preferowanego przez uczniów sposobu spędzania wolnego czasu. Ponadto, pokazuje uczniom konkretną sytuację życiową, w której mogliby wykorzystać nowo poznany zwrot. Niestety, nawet jeśli metoda ta wydaje się być niezwykle skuteczna, nie sprawdzi się u wszystkich nauczycieli. To właśnie naturalność przed kamerą i duże poczucie humoru korepetytora-youtubera sprawiają, że tego typu lekcje językowe są idealnym przykładem nauki przez zabawę.

Ogromną zaletą wykorzystania kanałów Youtube jako narzędzia dydaktycznego jest łatwość uzyskania stałej informacji zwrotnej od uczących się. Czytając komentarze pod tym konkretnym kanałem widzimy niemal same pozytywne opinie - młodzi fani kanału Pani Arleny zwracają uwagę, że mogą się tu dowiedzieć o wiele ciekawszych rzeczy niż te, które oferuje im nauczyciel podczas zwykłej lekcji angielskiego w szkole.

Link para o Canal do YouTube - <https://www.youtube.com/user/jezykalia>

NAJLEPSZE PRAKTYKI - PRZYKŁAD 1 - WIRTUALNA RZECZYWISTOŚĆ

Następny przykład - nauka języka obcego w wirtualnej rzeczywistości brzmi również bardzo obiecująco, nawet jeśli nie jest jeszcze powszechnie dostępny. Podróżowanie do miejsca, gdzie język jest używany na co dzień i gdzie jesteśmy nim otoczeni, jest bez wątpienia jednym z najskuteczniejszych sposobów na naukę języka obcego. Ponieważ nie zawsze jest to możliwe z wielu różnych powodów, alternatywą może być tu metoda immersji językowej w środowisku wirtualnym.

Mimo wszystkich zalet tej metody, nie stanie się ona w najbliższym czasie popularna w większości placówek dydaktycznych ze względu na jej złożoność i wymagany sprzęt technologiczny. Obecnie Uniwersytet Rzeszowski planuje i rozwija kurs językowy z wykorzystaniem gogli VR dla swoich studentów, jednak minie jeszcze trochę czasu, zanim przejdzie on fazy testowe. Nie tylko uczelnie wyższe z nadzieją patrzą na to nowe rozwiązanie. Polski startup 1000 realities stworzył nowoczesne oprogramowanie do nauki języków obcych, wykorzystujące technologię wirtualnej rzeczywistości. Głównym założeniem jest tutaj nauka języka poprzez pełne zanurzenie się w wirtualnym świecie.

Narzędzie to pozwala odejść od żmudnego, pamięciowego mechanizmu przyswajania materiału i umożliwia naukę poprzez praktykę. Aplikacja VR Language składa się z kilku scen, w których użytkownik odgrywa swoją rolę.

Wideo promocyjne - <https://youtu.be/NsxPDfpXnNQ>

Przechodząc przez poszczególne sceny, uczeń komunikuje się z wirtualnym native speakerem wewnątrz aplikacji, ćwicząc komunikację w języku obcym, jednocześnie poznając w praktyce nowe słownictwo i struktury gramatyczne oraz uczy się przełamywać bariery komunikacyjne.

NAJLEPSZE PRAKTYKI - PRZYKŁAD 3 - ROZSZERZONA RZECZYWISTOŚĆ (AR)

Rzeczywistość rozszerzona (Augmented Reality - AR) to dziedzina technologii, która już znalazła swoje zastosowanie w edukacji. Pojawia się coraz więcej aplikacji mobilnych, które mogą pomóc nam w zapewnieniu rozrywki naszym uczniom, urozmaicić nauczanie pisania lub mówienia, zilustrować omawiany materiał językowy, a nawet zapisać lekcję.

Aplikacja AR rozpozna obiekt, na który patrzysz, wygeneruje animację lub film 3D i nałoży go na to, co znajduje się na ekranie kamery (tłem może być klasa, łąka, nauczyciel i uczniowie - wszystko zależy od tego, co znajdzie się w obiektywie kamery).

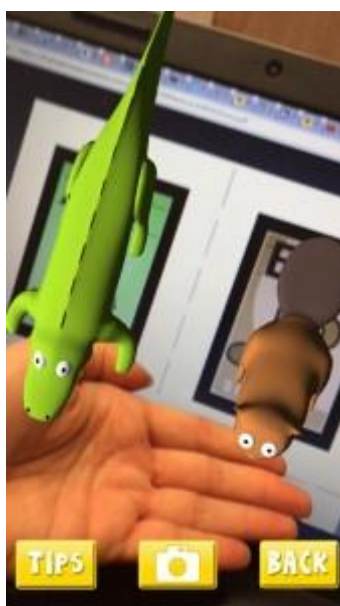
Wykorzystanie AR w klasie daje wiele możliwości. Można np. urozmaicić zajęcia organizując je w plenerze. Korzystając z aplikacji, uczniowie mogą wyszukiwać różne tematy (można to wykorzystać np. realizując temat związany z Wielkanocą i dzięki odpowiedniej aplikacji zorganizować dla uczniów polowanie na wirtualne jajka), AR można również wykorzystać do ćwiczeń językowych w klasie. Uczniowie mogą opisywać wyświetlane dzięki aplikacji postacie, tworzyć historyjki, przypisywać postaciom supermoce, pisać listy do wyświetlanych postaci itp.

Niektóre aplikacje oferują nam darmowe pakiety kolorowych kart pracy. Są one w formacie PDF i gotowe do wydrukowania. Jeśli nie chcemy drukować kart, możemy po prostu wyświetlić zdjęcia na ekranie tabletu, monitora komputera lub na ścianie za pomocą projektora.

Wówczas wystarczy uruchomić aplikację na telefonie i "skanując", poprzez przyłożenie jej do wyświetlanego (lub wydrukowanego) obrazu, ożywić daną postać.

“Ożywione” zdjęcia zwierząt

Animowane zwierzęta

Storytelling

Poza formalnym nauczaniem języka angielskiego, w niektórych szkołach portugalskich stosowane są inne metody nauki języka.

NAJLEPSZA PRAKTYKA 1

W 2011 r., wspólnie z British Council, portugalskie Ministerstwo Edukacji pilotowało Program Szkół Dwujęzycznych, którego celem było nauczanie części programu nauczania pierwszego cyklu w języku angielskim, przy wsparciu asystentów nauczycieli języka angielskiego.

W 2015 i 2016 r. powstały nowe programy dwujęzyczne, tym razem obejmujące szkoły od przedszkola i drugiego cyklu.

NAJLEPSZA PRAKTYKA 2

Projekty Content Language Integrated Learning (CLIL) wykorzystujące język angielski jako środek dydaktyczny zostały również opracowane w ostatniej dekadzie poprzez partnerstwo między szkołami i instytucjami szkolnictwa wyższego. Jeden z tych projektów, English Plus, rozpoczął się jako inicjatywa szkolna w 2010 roku i od tego czasu zaangażował nauczycieli języka angielskiego, historii i nauk ścisłych z dwóch szkół państwowych w północnej Portugalii i prawie 300 uczniów z 3 cyklu.

NAJLEPSZA PRAKTYKA 3

Inne innowacje obejmują Przebudzenie językowe (AtL), podejście wielojęzyczne, które promuje kontakt z różnymi językami i kulturami, które mogą, ale nie muszą być częścią szkolnego programu nauczania. Od 2000 r. projekty AtL są realizowane w przedszkolach i szkołach pierwszego stopnia przez nauczycieli-studentów i studentów studiów podyplomowych z Uniwersytetu w Aveiro.

Decroly

W Hiszpanii coraz częściej korzysta się z książek w wersji online. W wielu szkołach uczniowie posiadają Chrome Book lub wersję online książki, do której mają dostęp za pomocą komputera lub tabletu, a wersja papierowa prawie nigdy nie jest używana. Jest to, po pierwsze, bardzo dobra metoda, aby zmniejszyć zużycie papieru i być bardziej przyjaznym dla środowiska. Jest to jednak również korzystne dla procesu uczenia się i nauczania, ponieważ nauczyciel i uczniowie mają w zasięgu ręki każdą potrzebną im informację.

Inną tendencją, która jest obecnie modna, jest tworzenie blogów internetowych lub kont w mediach społecznościowych, gdzie nauczyciele dzielą się szerokim zakresem pomysłów i materiałów, takich jak metody nauczania i pomysły dydaktyczne dla innych nauczycieli, informacje o tym, co jest robione w klasie dla uczniów i ich rodzin lub przyszłe projekty i zadania domowe, które uczniowie mogą śledzić. Jest to sposób na utrzymywanie kontaktów poza szkołą, a także na uwidocznienie pracy nauczycieli i umożliwienie ludziom poznania ich.

Również gamifikacja zdobyła swoją popularność w szkołach. Istnieje wiele platform, z których korzystają nauczyciele, aby tworzyć zajęcia i gry dla swoich uczniów. Za przykłady mogą tu służyć:

- *Kahoot i Quizizz*: nauczyciel może wykorzystać już stworzone aktywności lub stworzyć własne. Są to dwie platformy oparte na grach, gdzie uczniowie mogą grać indywidualnie lub w współpracy i uczyć się oraz utrwaląc język.
- *Quizlet*: jest to aplikacja przydatna do zachęcania uczniów do nauki w domu. Zamiast, na przykład, zapamiętywać listy słówek lub reguł gramatycznych poprzez ich czytanie, mogą to robić poprzez gry online. Nauczyciel może tworzyć jednostki według własnego uznania, używając słów, obrazów i dźwięków, a także śledzić postępy swoich uczniów. Istnieje również możliwość przeprowadzenia "konkursu na żywo", w którym uczniowie mogą udowodnić swoją wiedzę, indywidualnie lub w grupach.
- *Flippity*: jest to baza danych z wieloma modelami, które każdy może edytować, aby stworzyć własną grę. Można tu stworzyć quiz, polowanie na poszukiwacza przygód, kata, gry planszowe, gry na dobieranie, bingo i wiele innych.

Auxilium

Najczęściej używaną platformą do nauczania języków obcych online w Austrii jest Moodle. Szczególnie w przypadku nauczania na odległość, system zarządzania nauczaniem jest bardzo ważny. Nauczyciel może przysyłać materiały, tworzyć fora dyskusyjne, zakładać foldery do przysyłania prac uczniów, jak również przyznawać punkty i udzielać informacji zwrotnej.

Dodatkowo, prawie wszyscy nauczyciele języków obcych używają narzędzi do prowadzenia konferencji internetowych na swoich zajęciach językowych online. To, które narzędzie jest używane, zależy od polityki danej szkoły, ale najbardziej popularnym jest Microsoft Teams. Większość nauczycieli uważa, że narzędzie konferencji internetowej jest najbardziej odpowiednim substytutem dla osobistego nauczania w klasie. Dlatego też, jest ono powszechnie używane do celów komunikacyjnych, rozmów w salach przerw lub do wyjaśniania zadań.

Poza Moodle i narzędziem do konferencji internetowych, większość nauczycieli korzysta również z aplikacji lub innych narzędzi do nauczania języka online. Na przykład, Padlet jest używany do zbierania informacji i do burzy mózgów. Mentimetr - również jest przydatny przy burzy mózgów. Uczniowie wpisują na smartfonie słowa, które kojarzą im się z danym tematem, a strona internetowa tworzy chmurę słów, podkreślając słowa, które były wymieniane częściej. Niektórzy nauczyciele lubią też korzystać z quizlet. Nauczyciel może na przykład dodać zestaw słówek, a aplikacja pomaga uczniom, którzy z nią pracują, zapamiętać te słowa. Narzędzie to jest popularne również dlatego, że uczniowie mogą z niego korzystać gdziekolwiek i kiedykolwiek chcą, ponieważ dostępna jest aplikacja na smartfony. Jednym z najbardziej popularnych narzędzi, nie tylko podczas nauki na odległość, ale także w "prawdziwej" klasie języka obcego, jest kahoot, narzędzie, za pomocą którego nauczyciel tworzy quiz, na który uczniowie odpowiadają w grupach lub indywidualnie. Ze względu na wysoce konkurencyjny charakter, większość nauczycieli donosi, że ich uczniowie naprawdę lubią gry kahoot i uważają je za świetną zabawę.

Podsumowanie

Wymieniając najlepsze praktyki nauczania języków obcych stosowane w ich kraju, niektórzy partnerzy projektu skupili się na narzędziach online, które są popularne na całym świecie - takich jak Moodle, Kahoot, Quizlet czy Duolingo, udowadniając ich użyteczność. Obecnie nauczyciele w wielu krajach europejskich, a także pozaeuropejskich, albo już używają tych narzędzi i platform do edukacji online, albo uczą się (np. poprzez webinaria), jak z nich korzystać.

W tym miejscu raportu wymieniono również metodologie, które mogą być popularne w niektórych krajach, ale nie są jeszcze potrzebne w innych, jak Jolly Phonics itp.

Najciekawsze do przeczytania były przykłady innowacyjnego i kreatywnego podejścia nauczycieli do swoich zajęć i tego, jak wpłynęło to na popularność i efektywność ich zajęć.

Większość wspomnianych praktyk skupiała się na nauce jednego języka obcego, nie było zbyt wielu wspomnianych narzędzi, w których, tak jak w naszym Visual Dictionary, uczniowie mogą uczyć się kilku języków jednocześnie, używając jednego narzędzia i pracując na tym samym materiale - na przykład tej samej próbie tekstu, ucząc się słownictwa, którego potrzebują w kilku różnych językach. Większość narzędzi i praktyk koncentrowała się również na ogólnych umiejętnościach mówienia, nie skupiając się na konkretnych dziedzinach - takich jak na przykład język techniczny. Niemniej jednak, wszystkie wymienione najlepsze praktyki wnoszą coś nowego do metodologii nauczania języka obcego - pokazując, że wciąż jest miejsce na ulepszenia w tym zakresie - i w przeciwieństwie do

innych branż - ludzie są naprawdę otwarci, jeśli chodzi o wypróbowywanie nowych metod nauczania.

5. Podejście nauczycieli do nowych pomysłów i eksperymentów

W ostatnim pytaniu raportów krajowych, wszyscy partnerzy zostali zapytani, **czy uważają, że nauczyciele/wykładowcy języków obcych w ich kraju mają otwarty umysł na nowe pomysły i eksperymenty z tym, co nowe w dziedzinie nauczania języków obcych, i jak opisaliby ich postawę.** Odpowiedzi były następujące::

Jaitek

Według Ingrid Mosquera (2017) nauka języków obcych jest czymś więcej niż zwykłym uczeniem gramatyki i słownictwa. Odbywa się to poprzez otwieranie się na kulturę innych krajów, promowanie autonomii i samooceny, jak również rozwijanie krytycznego ducha i ciekawości u uczniów, dostarczanie im strategii, które pomagają im w procesie uczenia się i w komunikacji w prawdziwym życiu. W związku z tym, kiedy mówimy o aktualnych trendach w nauczaniu języków obcych, nieuniknione jest odwołanie się do podejścia komunikacyjnego, w którym gramatyka zostaje odsunięta na drugi plan, a ważniejsze stają się język i interakcja.

Niektórzy nauczyciele, zwłaszcza ci najmłodszy, chętnie eksperymentują i wypróbowują nowe zasoby, narzędzia, gry i metodologie. Starają się stosować Project Based Learning lub inne metodologie, do których włączane są zasoby oparte na grach. Wydają się być aktywni, zmotywowani i pełni pasji. Jednakże, są również inni nauczyciele, którzy nie chcą zmieniać tradycyjnej i starożytniejszej metodologii nauczania drugiego języka. Może być wiele powodów, które wspierają ten punkt widzenia i można twierdzić, że ci nauczyciele czują się bezpiecznie w swojej strefie komfortu i nie chcą eksperymentować z nowymi i nieznanymi technikami.

Innoventum

Fińscy nauczyciele języków obcych od lat udowadniają swoją otwartość na nowe metody nauczania. W Finlandii nauka minimum dwóch języków obcych - jednym z nich musi być język szwedzki (lub fiński dla uczniów szwedzkojęzycznych) - jest obowiązkowa dla wszystkich uczniów. Ponieważ nauka nowego języka obcego staje się łatwiejsza wraz z każdym kolejnym opanowanym językiem, można by założyć, że uczniowie ci wybraliby dowolny język jako drugi język obcy i być może pomyśleliby o nauce trzeciego, jednak na dzień dzisiejszy w dziewięciu przypadkach na dziesięć wybierają język angielski. Nawet jeśli język angielski jest bez wątpienia jednym z najbardziej użytecznych i powszechnie używanych języków na świecie, różnorodność wyboru mogłaby pomóc uczniom w wyborze języków, które im się podobają, zamiast zachęcać ich do postępowania według tego schematu. Teraz zaczyna się to zmieniać, ponieważ jednym z głównych celów rządowego projektu KeyProject for Languages jest promowanie i zapewnienie uczniom szerszego repertuaru językowego.

Co więcej, od 2016 roku program nauczania języków obcych przesunął swój nacisk z gramatyki i nauki poprawnego czytania i pisania, bardziej w kierunku ustnych i komunikatywnych umiejętności

językowych. Zmiana ta wymaga od nauczycieli reagowania poprzez stosowanie różnorodnych ćwiczeń i narzędzi.

EKOS

Choć bardzo wielu młodych Polaków uczy się języków obcych - zwłaszcza angielskiego - przez długie lata, to często jednocześnie uczą się go na regularnych lekcjach języka obcego w szkole oraz korzystają z prywatnych lekcji. Według szacunków Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Jakości w Nauczaniu Języków Obcych PASE, około miliona Polaków szlifuje swoje umiejętności językowe na kursach. Wynika to przede wszystkim z faktu, że wielu z nich wciąż boi się wypowiadać w obcym języku.

Szczerze mówiąc, w polskich szkołach dość trudno jest nauczyć się płynnie mówić w języku obcym. Oczywiście są wyjątki, ale większość nauczycieli stosuje ten sam, mało skuteczny schemat nauczania - bardziej skupiają się na gramatyce i czytaniu, potem na słuchaniu, a najmniej na mówieniu. Co więcej, większość starszych nauczycieli nie chce zmieniać tradycyjnej i staroświeckiej metodyki nauczania drugiego języka i nie chce eksperymentować z nowymi technikami i narzędziami. Sytuacja wygląda zupełnie inaczej w przypadku młodszych nauczycieli, którzy zazwyczaj chętnie wypróbują nowe środki i narzędzia, a nawet wymyślają różnego rodzaju gry, aby utrzymać zainteresowanie uczniów i uniknąć polegania wyłącznie na staroświeckich metodach.

Nauczyciele i wykładowcy w Polsce niechętnie korzystają z technologii na swoich zajęciach. Jak wynika z badań przeprowadzonych w ramach projektu "Smartfon i tablet w rękach dziecka", 21 na 30 nauczycieli jest sceptycznie nastawionych do nowych technologii w szkole. W ich wypowiedziach podkreśla się niekorzystne trendy związane z technologiami, które "ogłupiają dzieci" lub "utrudniają koncentrację" (Cackowska, Kopcewicz, Nowicki 2017). Ich stanowisko może wynikać z programów studiów na kierunkach pedagogicznych, które nie są dostosowane do cyfrowej rzeczywistości. Dlatego, jeśli nauczyciele i wychowawcy chcą zaadoptować nowoczesne metodyki na swoich zajęciach, muszą sami poszukiwać wiedzy, uczyć się i są wspierani przez Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli, które organizują lekcje pokazowe i warsztaty dla nauczycieli na terenie całego kraju. Lekcje pokazowe, często prowadzone z wykorzystaniem innowacji pedagogicznej, są powiązane z nowymi technologiami dostępnymi w szkołach.

Nawet jeśli powyższe badania są dość aktualne, należy pamiętać, że dziś, w 2020 roku, sytuacja w zakresie wykorzystania narzędzi technologicznych w edukacji zmieniła się diametralnie. W tym momencie, w Polsce, podobnie jak w większości krajów europejskich, większość zajęć językowych w szkołach i prywatnych lekcji językowych jest obecnie prowadzona online, przy użyciu różnych platform wideo i dość niewielu narzędzi online. Zapotrzebowanie na pomoce wizualne drastycznie wzrosło, co sugeruje, że nowe narzędzia, takie jak Visual Dictionary, zostaną ciepło przyjęte przez wszelkiego rodzaju korepetytorów.

Storytelling

Według badań przeprowadzonych w ramach pracy doktorskiej Sandry Fradão na Uniwersytecie w Lizbonie, nauczyciele języka angielskiego wykazują predyspozycje do wykorzystywania technologii w swojej praktyce dydaktycznej, mając na uwadze pozytywny wpływ na uczenie się uczniów. Jednak zamiar ten nie jest zakorzeniony w wizji uczenia się z wykorzystaniem technologii. Konieczne będzie, aby odłożyli na bok tradycyjne metodologie i postrzegali technologie jako motor do projektowania

sytuacji, w których uczniowie uczą się lepiej, przyjmując je również jako pojazdy, które mogą prowadzić do zmian i innowacji (Chagas, 2011; Costa, 2012; Coutinho, 2005).

Nauczyciele, mimo że mają bardzo pozytywne nastawienie do korzyści, jakie przynoszą technologie, nie są świadomi dostępnych narzędzi i tego, jak włączyć je do swoich praktyk z korzyścią dla uczenia się uczniów.

Decroly

Można powiedzieć, że umysły nauczycieli zwykle zmieniają się wraz z pokoleniem. Nie chcemy przez to powiedzieć, że zależy to od wieku nauczyciela, ale od jego przystosowania do obecnych czasów. Prawdą jest, że zawsze można znaleźć nauczycieli, którzy wolą trzymać się tego, co zawsze było robione i nie są zbyt otwarci na zmiany, ale większość zespołu zawsze poszukuje nowych pomysłów, które pozwalają im dostosować się do potrzeb uczniów. Można więc stwierdzić, że w naturze nauczyciela powinien tkwić badacz i analityk, który wyważa własne osiągnięcia i potrafi rozróżnić, co należy zmienić.

Auxilium

Większość nauczycieli języków obcych w Austrii ma otwarty umysł i jest zainteresowana nowymi osiągnięciami w dziedzinie nauczania języków obcych. Czasami, nowe pomysły proponowane przez naukowców i badaczy nie są łatwo dostępne dla nauczycieli języków obcych w życiu zawodowym, ale większość nauczycieli języków obcych jest chętna do wypróbowania nowych rzeczy i eksperymentów. Nauczanie języków obcych jest szczególnie dynamiczną dziedziną, a nauczyciele języków obcych mają tendencję do bycia naprawdę otwartymi na uczenie się, rozwijanie i dostosowywanie własnego nauczania. Nauczanie języków obcych w Austrii jest zorientowane na CEFR (Europejski System Opisu Kształcenia Językowego), a CEFR, jak również krajowe programy nauczania języków obcych, promują komunikatywne nauczanie języków. Dlatego też nauczyciele języków obcych są w większości sami osobami komunikatywnymi, a także ciekawymi nowych osiągnięć, pomysłów i eksperymentów. Większość nauczycieli języków obcych jest wdzięczna za inspirację i nowe pomysły na to, jak sprawić, by ich zajęcia językowe były bardziej angażujące i przyjemniejsze, a także jak jeszcze bardziej poprawić wyniki nauczania. Niektórzy nauczyciele czują się ograniczeni przez standaryzowane egzaminy krajowe, ale w rzeczywistości nauczyciele języków obcych w Austrii mają dużą swobodę w stosowaniu nowych, nowoczesnych metod i technik nauczania i, jak już wspomniano, większość nauczycieli języków obcych chętnie korzysta z tej możliwości, aby stosować nowe metody nauczania języków obcych i doskonalić swój własny styl nauczania.

Ograniczenia i trudności

Należy również wspomnieć o pewnych ograniczeniach i trudnościach w zakresie wizualnych pomocy dydaktycznych w klasie języka obcego w Austrii. Niestety, wyposażenie techniczne w austriackich salach lekcyjnych nie może być traktowane jako coś oczywistego. Podczas gdy niektóre szkoły mają szczęście być wyposażone w tablice interaktywne w każdej klasie, inne szkoły nie mają nawet komputera w każdej klasie. Sale lekcyjne bez projektorów, które działają, nie są niczym niezwykłym, a nawet jeśli działają, w zależności od pory dnia, słońce może świecić zbyt mocno, a projektor może być zbyt słaby, więc uczniowie nie mogą zobaczyć tego, co nauczyciel chciałby wyświetlić. Co więcej, nie wszędzie w szkołach jest dostępna sieć Wi-Fi. Mimo że zdecydowana większość nauczycieli posiada prywatnego laptopa, a większość uczniów ma smartfona, szkoły nie są tak dobrze wyposażone. Dlatego nauczyciele, którzy chcą korzystać z narzędzi cyfrowych, często muszą

przynosić do szkoły swoje prywatne laptopy i poprosić uczniów, by podczas lekcji korzystali ze swoich smartfonów w celach dydaktycznych. Przy opracowywaniu nowych narzędzi cyfrowych dla nauczycieli należy wziąć pod uwagę, że niestety nie wszyscy nauczyciele będą mogli z nich skorzystać ze względu na ograniczony dostęp do sprzętu technicznego. Sytuacja ta może się jednak obecnie zmienić ze względu na trwającą sytuację Covid, która wymaga cyfryzacji systemu edukacji.

Podsumowanie

Jak już wspomniano w poprzednim pytaniu, nauczyciele języków obcych i ich uczniowie są dość otwarci, jeśli chodzi o naukę języków obcych. To zdanie jest szczególnie prawdziwe w przypadku młodszego pokolenia nauczycieli, którzy przez całe życie żyli już w świecie, który stał się "globalną wioską" i zdają sobie sprawę, że umiejętność rzeczywistego posługiwania się językiem jest ważniejsza niż perfekcyjna znajomość reguł gramatycznych. W dzisiejszych czasach stary sposób nauczania języków obcych (poprzez skupianie się na gramatyce) spotyka się z nowym sposobem (skupianie się na umiejętności komunikowania się).

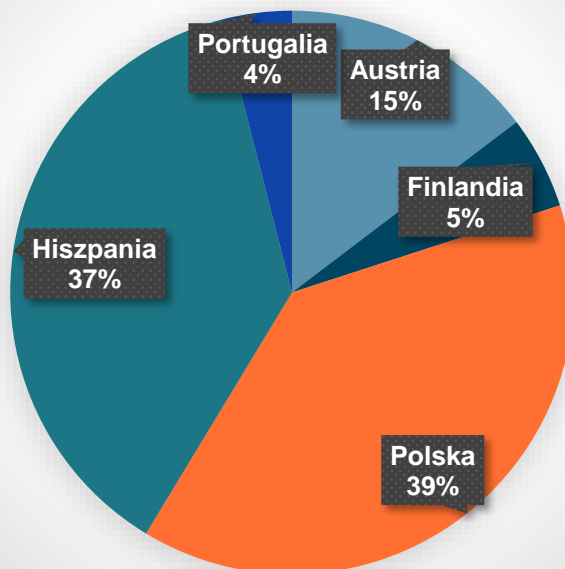
Rozwój technologii daje ogromną szansę na doskonalenie metodologii nauczania. Nawet jeśli w różnych krajach poziom cyfryzacji szkół jest różny, ponieważ w niektórych krajach wszystkie sale lekcyjne są wyposażone w komputery, tablice interaktywne, etc., inne kraje mogą mieć problemy z połączeniem Wi-Fi.

Poziom cyfryzacji szkół, jeśli jest wysoki, motywuje, a jeśli niski, nie hamuje chęci nauczycieli do urozmaicania zajęć. W 2020 roku, w związku z pandemią Covida i koniecznością wprowadzenia nauczania online, jest to nieco łatwiejsze, ponieważ uczniowie nie polegają już na szkolnych komputerach, ale korzystają z własnych, a nauczyciele powinni korzystać z szerokiej gamy narzędzi internetowych, aby urozmaicić swoje zajęcia.

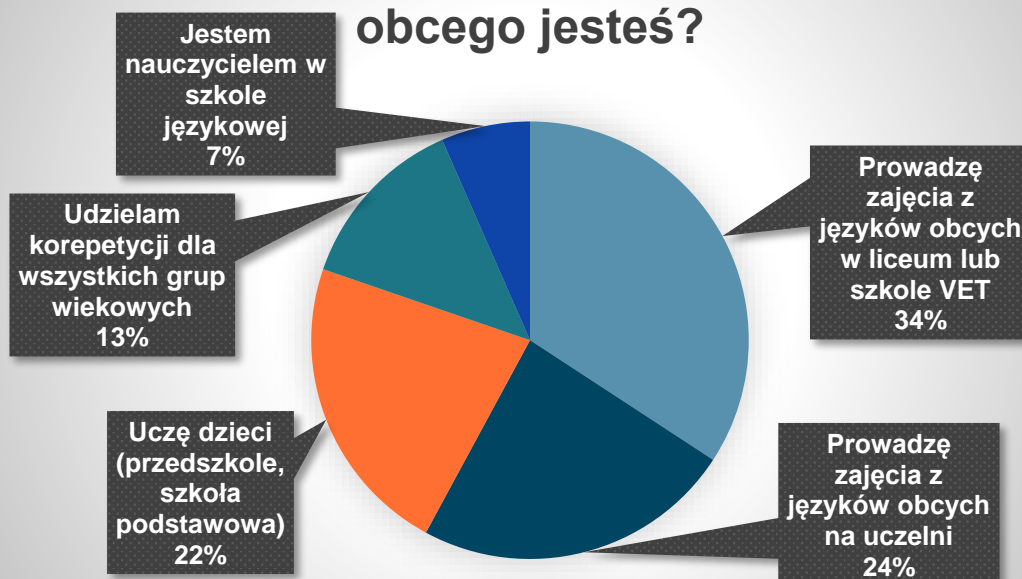
Analiza kwestionariusza dla nauczycieli

Celem kwestionariusza dla nauczycieli jest pokazanie podejścia do metod wizualnych stosowanych w nauczaniu języków obcych w krajach partnerskich, a także ich dalszego wykorzystania w tej dziedzinie i rozwoju.

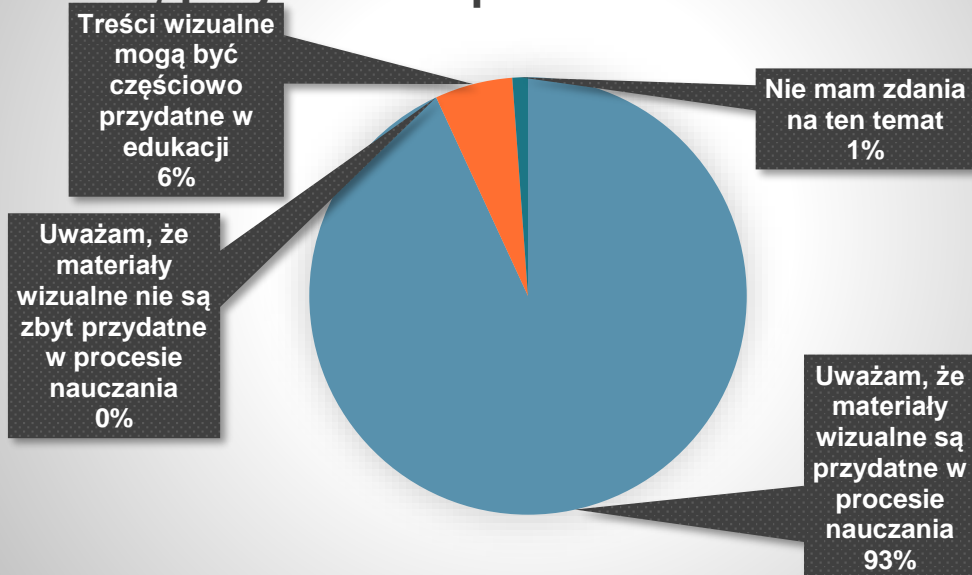
1. Z jakiego kraju pochodzisz?

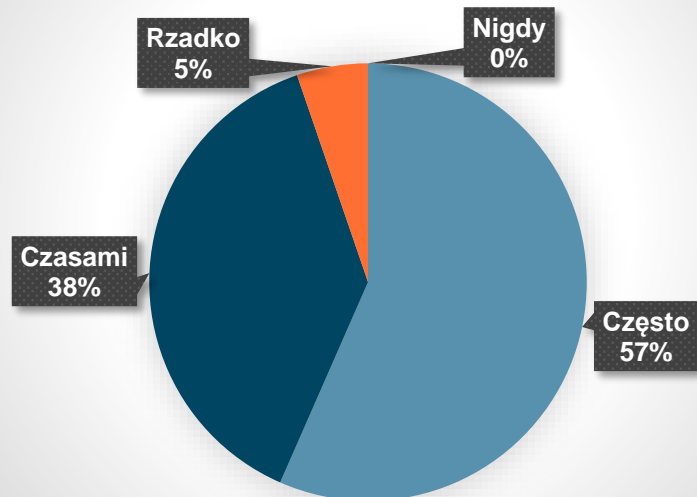
2. Jakim rodzajem nauczyciela języka obcego jesteś?

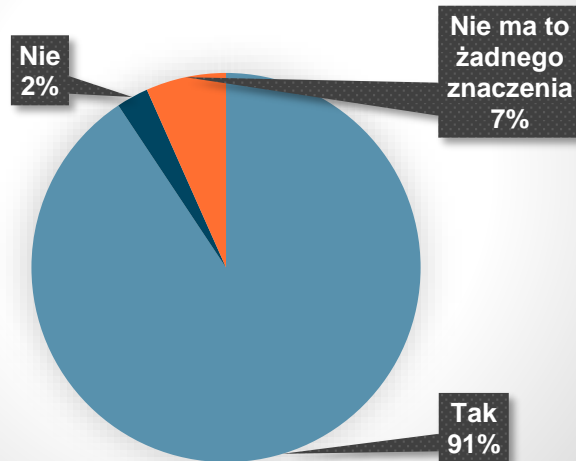
3. Czy uważasz, że materiały wizualne są przydatne w procesie nauczania?

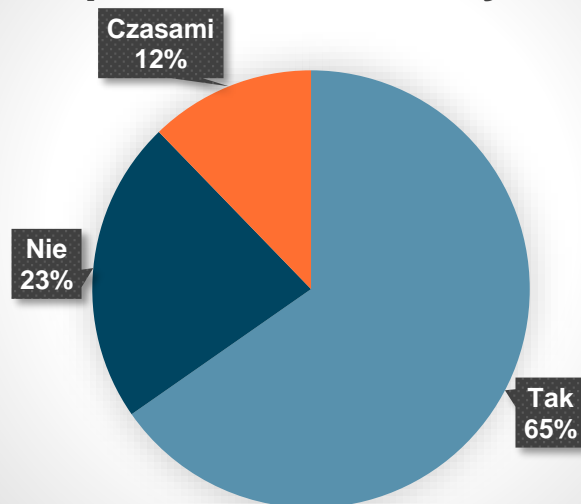
4. Czy często prowadząc zajęcia korzystasz z pomocy wizualnych?

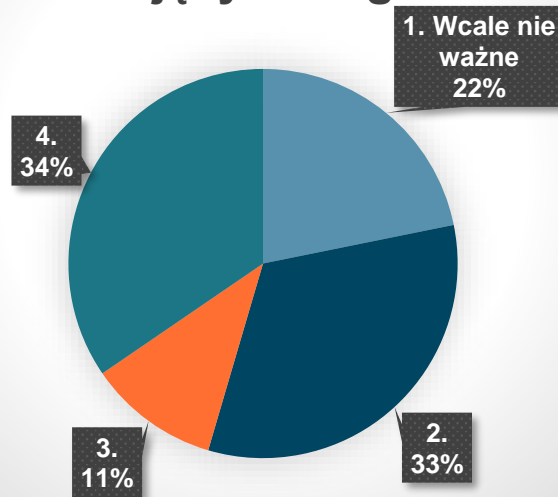
5. Czy powiedziałbyś, że kolorowe materiały są bardziej przydatne w nauczaniu niż biało-czarne

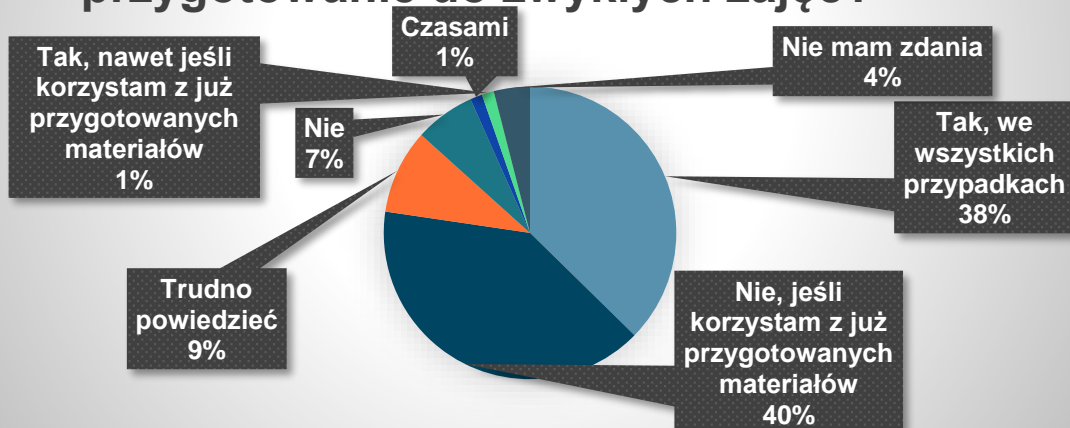
6. Czy do wizualizacji wykorzystujesz prawdziwe obiekty?

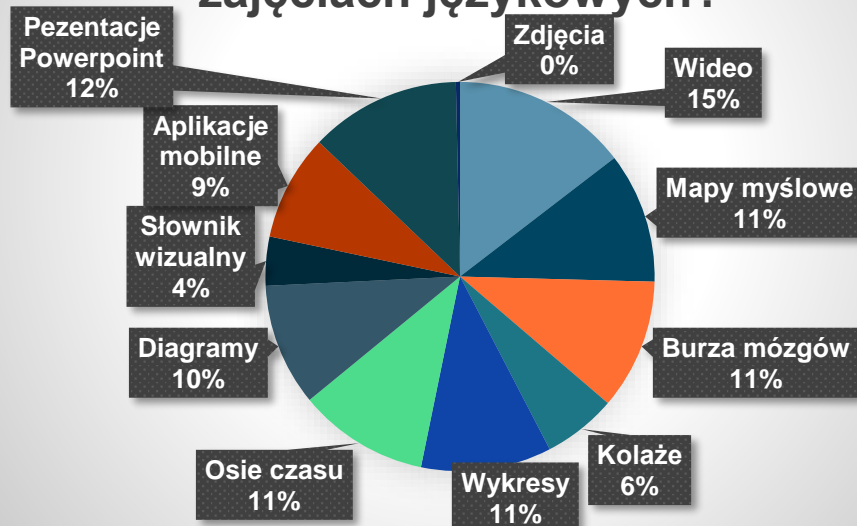
7. Twoim zdaniem, jak ważne jest dostosowanie materiałów wizualnych do poziomu językowego uczniów?

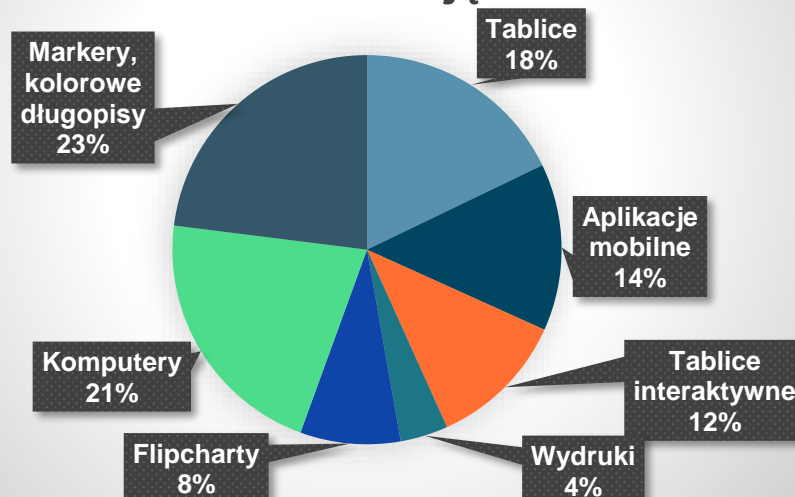
8. Czy powiedziałbyś, że przygotowanie do zajęć, na których zastosowałbyś wizualizację zajmie znacznie więcej czasu niż przygotowanie do zwykłych zajęć?

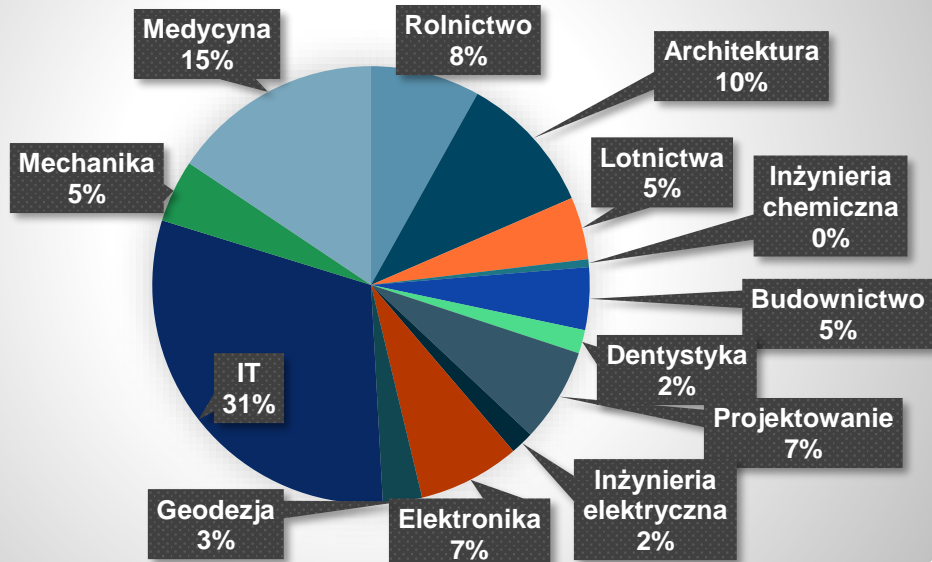
9. Których z poniższych metod wizualizacji używasz na swoich zajęciach językowych?

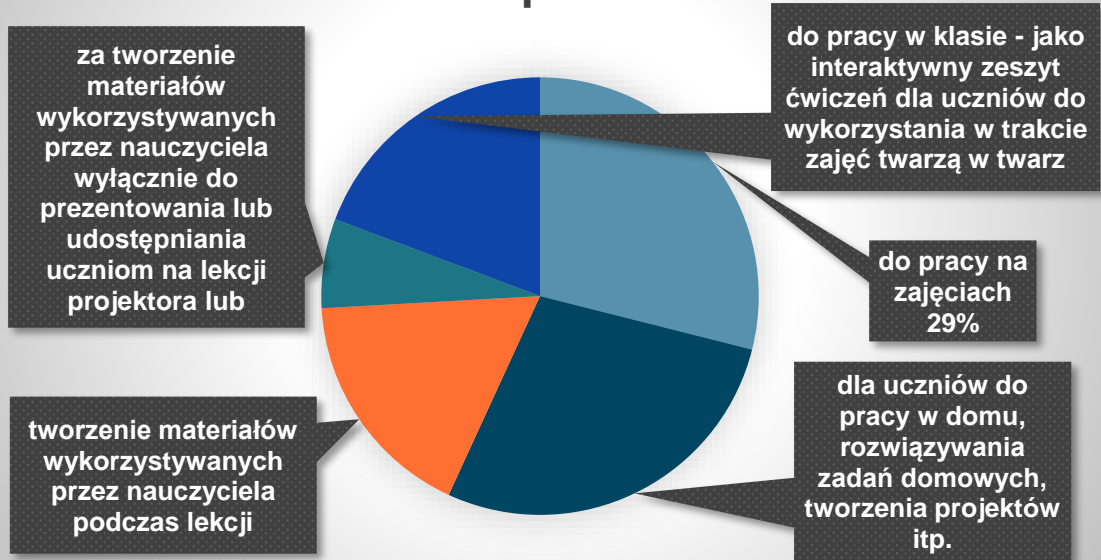
10. Jakie narzędzia do prezentacji metod wizualnych są używane na Twoich zajęciach?

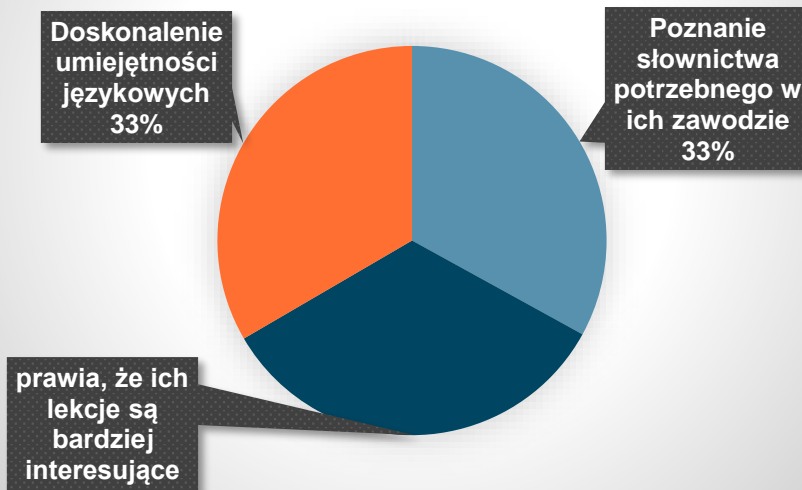
11. Jakie tematy ze słownika wizualnego Cię interesują?

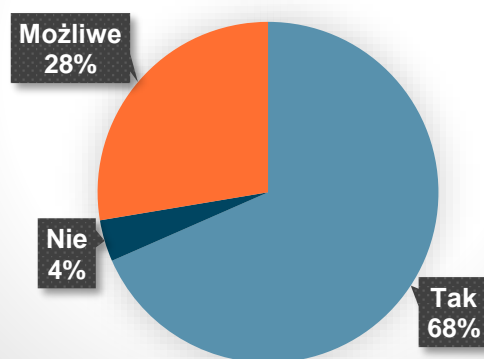
12. Jak taki słownik byłby używany w Państwa placówce?

13. Jakich wyników oczekivaliby użytkownicy słowników podczas pracy z tym narzędziem?

14. Czy byłbyś zainteresowany nauką języka poprzez Słownik wizualny i / lub nauczaniem się tworzenia jego dalszych sekcji (rozszerzaniem)?

Na pytanie **Czego oczekujesz od Visual Dictionary?** respondenci odpowiedzieli, że powinien on:

- być używany jako osobisty pulpit do tworzenia projektów
- zawierać przykłady
- obrazy powinny jasno przedstawiać swoje znaczenie
- zawierać wyrażenia, a nie tylko słowa
- być atrakcyjny, łatwy w użyciu dla uczniów, ponieważ zwykłe słowniki mogą być dla nich nudne łatwy w użyciu łatwy do zrozumienia

- stwarzać okazje do ćwiczenia i zapamiętywania, takie jak przewracanie kartek lub dopasowywanie zadań
- uatrakcyjnić zajęcia,
- pomagać w nauce nowego słownictwa,
- poprawiać kreatywność i zapamiętywanie słów,
- zafascynować uczniów,
- poprawić naukę słownictwa,
- poprawić pamięć wzrokową,
- zwiększyć zasób słów u wzrokowców,
- wizualizacja sprawia, że nauka będzie ciekawsza i ułatwia zapamiętywanie,
- umożliwić łatwiejsze przyswajanie słownictwa niż tradycyjny sposób,
- uczynić lekcje atrakcyjnymi wizualnie,
- wzmacniać proces uczenia się uczniów,
- dać większą samodzielność uczniom którzy doskonałą umiejętności
- nauka słownictwa będzie przebiegała szybciej,
- umożliwić naukę nowego słownictwa w bardziej przyjemny i znaczący sposób,
- dostarczyć im materiały do budowania ich umiejętności czytania i pisania Elementy wizualne do zaprezentowania uczniom
- motywować uczniów
- być interaktywnym, reagować
- być narzędziem, z którego uczniowie mogą korzystać w dowolnym czasie,
- zwiększać chęć uczniów do nauki,
- poprawiać zapamiętywanie słów i zwrotów
- zapewniać szybsze przyswajanie materiału
- usprawniać proces uczenia się słownictwa
- poprawić umiejętności językowe ucznia
- być łatwy w nawigacji, z tłumaczeniami na język polski.
- umożliwiać rozwijanie języka z wykorzystaniem odpowiednich kolokacji
- zwiększać efektywność zajęć

Załącznik 1 - Kwestionariusz dotyczący wykorzystania metod wizualnych w nauczaniu języków obcych

Poniższy kwestionariusz ma na celu sprawdzenie poziomu wiedzy nauczycieli na temat dostępnych metod wizualnych oraz ich aktualnego wykorzystania jako narzędzi edukacyjnych. Ma również na celu zebranie opinii na temat przydatności słownika wizualnego i tematów, które mogą okazać się przydatne w procesie nauczania. Każda odpowiedź jest ważna, a wyrażając swoją opinię, możesz wpłynąć na wyniki projektu Słownik wizualny finansowany z programu Erasmus +.

Dziękujemy za poświęcony czas!

1. Z jakiego kraju pochodzisz?

- a) Finlandia
  - b) Polska
  - c) Hiszpania
  - d) Portugalia
  - e) Austria
2. Jakie zajęcia językowe oferujesz?
- a) Prowadzę zajęcia z języków obcych w liceum lub szkole VET
  - b) Prowadzę zajęcia z języków obcych na uczelni
  - c) Uczę dzieci (przedszkole, szkoła podstawowa)
  - d) Udzielam korepetycji dla wszystkich grup wiekowych
  - e) Jestem nauczycielem w szkole językowej
  - f) Prowadzę przedmiot w języku obcym
  - g) Inna odpowiedź:
3. Czy uważasz, że materiały wizualne są przydatne w procesie nauczania?
- a) Uważam, że materiały wizualne są przydatne w procesie nauczania
  - b) Uważam, że materiały wizualne nie są zbyt przydatne w procesie nauczania
  - c) Treści wizualne mogą być częściowo przydatne w edukacji
  - d) Nie mam zdania na ten temat
  - e) Inna odpowiedź:
4. Czy metoda wizualizacji jest popularna w Twoim kraju? Jak często jest używany?
- a) Często
  - b) Czasami
  - c) Rzadko
  - d) Nigdy
5. Czy powiedziałbyś, że kolorowe materiały są bardziej przydatne w nauczaniu niż biało-czarne?
- a) tak
  - b) Nie
  - c) To nie ma znaczenia

Metody wizualne już w użyciu

6. Czy do wizualizacji używasz prawdziwych obiektów?
- a) Tak
  - b) Nie
  - c) Czasami
7. Twoim zdaniem, jak ważne jest dostosowanie materiałów wizualnych do poziomu językowego uczniów?

1   2   3   4   5

Gdzie :

1 - Wcale nie ważne

5 - Bardzo ważne

8. Czy powiedziałbyś, że przygotowanie do zajęć, na których zastosowałeś wizualizację zajmie znacznie więcej czasu niż przygotowanie do zwykłych zajęć?
- a) Tak, we wszystkich przypadkach

- b) Nie
  - c) Nie, jeśli korzystam z już przygotowanych materiałów
  - d) Nie, nawet jeśli sam przygotowuję materiał
  - e) Trudno powiedzieć
9. Których z poniższych metod wizualizacji używasz na swoich zajęciach językowych?
- a) Wykresy, osie czasu, diagramy
  - b) Słownik wizualny
  - c) Aplikacje mobilne
  - d) Prezentacje PowerPoint
  - e) Filmy
  - f) Mapowanie myśli, burza mózgów
  - g) Kolaże
  - h) Inna odpowiedź:
10. Jakie narzędzia do prezentacji metod wizualnych są używane na Twoich zajęciach?
- a) Aplikacje mobilne
  - b) Tablice
  - c) Tablice interaktywne
  - d) Korzystam wyłącznie z materiałów do wydrukowania, więc żadne specjalne narzędzie nie jest potrzebne
  - e) Flipcharty
  - f) Komputery stacjonarne lub laptopy
  - g) Markery, kolorowe długopisy itp.
  - h) Nie używam żadnych narzędzi
  - i) Inna odpowiedź:

Słownik wizualny

11. Jakie tematy ze słownika wizualnego Cię interesują?
- a) Rolnictwo
  - b) Architektura (krajobrazowa, urbanistyczna)
  - c) Awionika
  - d) Inżynieria chemiczna
  - e) Budowa
  - f) Stomatologia
  - g) Desing
  - h) Inżynieria elektryczna
  - i) Elektronika
  - j) Geodezja
  - k) Technologia informatyczna
  - l) Mechanika
  - m) Medycyna
  - n) Inna odpowiedź:
12. Jak taki słownik byłby używany w Państwa placówce?
- a) do pracy na zajęciach
  - b) dla uczniów do pracy w domu, rozwiązywania zadań domowych, tworzenia projektów itp.
  - c) tworzenie materiałów wykorzystywanych przez nauczyciela podczas lekcji
  - d) za tworzenie materiałów wykorzystywanych przez nauczyciela wyłącznie do prezentowania lub udostępniania uczniom na lekcji projektora lub podobnych urządzeń

- e) do pracy w klasie - jako interaktywny zeszyt ćwiczeń dla uczniów do wykorzystania w trakcie zajęć twarzą w twarz
- f) inaczej:
13. Jakich wyników oczekivaliby użytkownicy słowników podczas pracy z tym narzędziem?
- a) Poznanie słownictwa potrzebnego w ich zawodzie
  - b) Sprawia, że ich lekcje są bardziej interesujące
  - c) Doskonalenie umiejętności językowych
  - d) Inna odpowiedź:
14. Czy byłbyś zainteresowany nauką języka poprzez Słownik wizualny i / lub nauczaniem się tworzenia jego dalszych sekcji (rozszerzenie)?
- a) tak
  - b) Nie
  - c) Może
15. Jakich rezultatów oczekujesz od używania słownika wizualnego?
Tutaj proszę wpisać krótka odpowiedź

Partnerzy projektu

